

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. S. 2016-04-13 SKUNDO**

2016 m. birželio 20 d. Nr. S-134 (7-80/2016)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršeliienės
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės – pranešėja
Andriaus Veniaus
Linos Vosyliienės

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovui
mokesčių mokėtojui

Jelenai Krochmalienei
A. A.
A. S. , jo sutuoktinei J. S. , P. B. ir
advokatui R. M.

2016 m. birželio 7 d. posėdyje išnagrinėjusi A. S. (toliau – Pareiškėjas) 2016-04-13 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2016-03-15 sprendimo Nr. 68-68, n u s t a t ė:

Inspekcija 2016-03-15 sprendimu Nr. 68-68 patvirtino Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Kauno AVMI) 2015-12-18 sprendimą Nr. (04.7.2)-FR0682-783, kuriuo nurodyta Pareiškėjui sumokėti į valstybės biudžetą 2446,71 Eur gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), 1191,27 Eur GPM delspinigius, 30 proc. 733 Eur GPM baudą.

Sprendime nurodoma, kad Kauno AVMI patikrino Pareiškėjo GPM ir privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSDĮ) apskaičiavimo teisingumą už laikotarpį nuo 2009-01-01 iki 2012-12-31. Pakartotinio patikrinimo metu buvo nustatyta, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė J. S. laikotarpiu nuo 1993-07-01 iki 2005-12-31 gavo 669254 Lt (779254 Lt nustatyta pirminiame akte – 110000 Lt iš tėvų gautos dovanos), kurių šaltiniai nenustatyti, t. y. sutuoktinių patirtos išlaidos viršijo jų gautas pajamas. Kauno AVMI konstatavo, kad dovanojimo būdu gauta 110000 Lt piniginių lėšų suma, kuri panaudota namo (adresu: (duomenys neskelbtini), toliau – Pastatas Nr. 1) statybai, nepadengia sutuoktinių to laikotarpio patirtų išlaidų ir sutuoktiniai 2005-12-31 negalėjo turėti juridinę galią turinčiais dokumentais pagrįsto grynąjų pinigų likučio.

Kauno AVMI, atsižvelgusi į Pareiškėjo ir jo sutuoktinės 2006-01-01 turėtą 2065 Lt likutį banke, pakartotinio patikrinimo metu nustatytas per 2006–2008 m. gautas 421402 Lt pajamas ir patirtas 353032 Lt išlaidas, 2008-12-31 sutuoktinių turėtą 2472 Lt likutį banke,

apskaičiavo, kad sutuoktiniai 2008-12-31 galėjo turėti 67963 Lt grynųjų pinigų likutį, t. y. 4317 Lt didesnę negu pirminiame patikrinimo akte.

Kauno AVMI konstatavo, kad 2009-12-21 ir 2010-04-15 skolos rašteliais Rimgaudas P. B. paskolos (iš viso – 90000 Lt) realiai Pareiškėjui nesuteikė, o rašteliai surašyti kaip gynybinė pozicija, gavus 2014-12-18 pirminio patikrinimo aktą Nr. FR0680-847, kuriuo papildomai apskaičiuotas 9759 Lt (2826,40 Eur) mokėtinas GPM.

Kauno AVMI pakartotinio patikrinimo metu iš viso už 2009–2012 metų laikotarpį papildomai apskaičiavo 286684 Lt gautas pajamas (pirminiame akte buvo apskaičiuota 225298 Lt) ir 397591 Lt patirtas išlaidas (pirminiame akte buvo apskaičiuota 332457 Lt).

Kauno AVMI Pareiškėjui ir jo sutuoktinei priskirtų 2009–2012 m. statyboms patirtų išlaidų sumą nustatė pagal faktiškai pateiktus statybinių medžiagų įsigijimo dokumentus 179982 Lt sumai: 2009 m. – 19957 Lt (iš to skaičiaus 5530 Lt už elektros įvedimą), 2010 m. – 132987 Lt, 2011 m. – 21730 Lt, 2012 m. – 5308 Lt.

Kauno AVMI konstatavo, kad 2009, 2011, 2012 m. Pareiškėjui ir jo sutuoktinei užteko gautų pajamų padengti patirtoms išlaidoms, todėl mokesčių prievolių neatsirado, tačiau 2010 m. Pareiškėjas ir J. S. gavo 100940 Lt kitų su darbo santykiais nesusijusių pajamų iš nenustatytų šaltinių, kurių nedeklaravo ir nuo jų nesumokėjo mokesčių į biudžetą, todėl mokesčių administratorius už 2010 m. apskaičiavo papildomai mokėtiną 2446,71 Eur (8448 Lt) GPM sumą. PSDĮ prievolės 2009 m. Kauno AVMI Pareiškėjui nenustatė.

Kauno AVMI, išanalizavusi patikrinimo metu nustatytas aplinkybes bei įrodymus, įvertinusi pateiktas Pareiškėjo pastabas, 2015-12-18 sprendimu Nr. (04.7.2)-FR0682-783 patvirtino patikrinimo aktą ir, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 8 str. 3 d., 10 str., 69 str. 1 d., 70 str. 1 d., 96 str. 1 d. 2 p., 97 str. 2 d., 99 str., 132 str. 2 d. 1 p., 139 str. 1 d., Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPM įstatymas) 22, 25, 27 str., nurodė sumokėti 2446,71 Eur GPM, 1191,27 Eur GPM delspinigius, 30 proc. 733 Eur GPM baudą.

1. Dėl pajamų, gautų iki 2005-12-31

Dėl Pareiškėjo argumento, jog jis nuo 1988 m. iki 2004 m. įsivežė iš užsienio valstybių užsienio valiutos ir iki 2004 m. jis bei jo sutuoktinė turėjo grynųjų pinigų ne mažiau kaip 106000 Lt, taip pat Pareiškėjas ir jo sutuoktinė gavo 110000 Lt dovanotų lėšų, todėl mokesčių administratorius nepagrįstai sumažino iki 2005-12-31 turėtų pajamų sumą, Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 67 str. 1 dalimi, nurodė, jog Kauno AVMI atliko išsamų Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamų bei išlaidų tyrimą, t. y. įvertino mokesčių administratoriaus surinktą informaciją, ir nustatė, jog jie negavo 106000 Lt pajamų (Kauno AVMI sprendimo 26, 27 psl., patikrinimo akto 6–9 psl.). Be to, Kauno AVMI pripažino, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė gavo dovanojimo būdu 110000 Lt (G. Č. pagal 1996-07-22 sutartį namo statybai padovanojo 35000 Lt, I. Š. pagal 1996-07-22 sutartį namo statybai – 35000 Lt, S. Š. pagal 1997-11-12 sutartį – 40000 Lt), tačiau jie tik sumažino pirminio patikrinimo metu nuo 1993-07-01 iki 2005-12-31 gautų 779254 Lt pajamų, kurių šaltiniai nežinomi, dydį iki 669254 Lt (779254 – 110000) (Patikrinimo akto 8 psl., G. Č. 1996-07-22 dovanojimo sutartis, I. Š. 1996-07-22 dovanojimo sutartis, S. Š. 1997-11-12 dovanojimo sutartis).

Inspekcija pažymėjo, kad Pareiškėjui nepateikus pajamų gavimą pagrindžiančių įrodymų ir Kauno AVMI pripažinus dovanotas lėšas, nėra pagrindo sutikti su Pareiškėju, jog Kauno AVMI nepagrindė piniginių lėšų likučio 2005-12-31 apskaičiavimo.

2. Dėl statinių duomenų

Dėl Pareiškėjo argumento, jog VĮ Registrų centro nustatyta 617135 Lt statybinė vertė neatspindi Pastato Nr. 1, statyto ūkio būdu, statybos išlaidų, kurios pagal minėtos įmonės 1999-01-11 kadastro duomenis yra 567000 Lt, nurodyta, kad Kauno AVMI vertino patirtas Pastato Nr. 1 statybų išlaidas, todėl vertinimo kriterijumi pasirinko statybinę vertę (Kauno AVMI 2014-12-18 patikrinimo akto Nr. FR0680-847 9, 10 psl.), t. y. mokesstinė vertė yra nustatoma apmokestinimo nekilnojamojo turto mokesčiu tikslu (Lietuvos Respublikos

nekilnojamojo turto mokesčio (2010-11-23 redakcija Nr. XI-1158), 6 str. 1 d., 8 str. 1 d.). Todėl Inspekcija konstatavo, kad Kauno AVMI pagrįstai taikė statybinės vertės kriterijų (Kauno AVMI sprendimo 27, 28 psl.).

Kadangi Kauno AVMI nustatė, kad gyvenamojo namo su priklausiniais, esančių (duomenys neskelbtini) (toliau – Pastatas Nr. 2) statybos pradėtos 2002 m., pabaigtos 2006 m., todėl Inspekcija sprendė, kad pagrįstai patikrinimo metu buvo pripažinta, jog statyba buvo vykdoma 2002–2006 m. (Kauno AVMI 2014-12-18 patikrinimo akto Nr. FR0680-847 10, 12 psl., Kauno AVMI 2014-02-10 mokestinio tyrimo rezultatų ataskaitos Nr. FR0686-110 17 psl., Alytaus apskrities viršininko administracijos 2006-03-22 pažyma Nr. STG-1-12(9.9)). Be to, kitokių dokumentų Pareiškėjui nepateikus, Inspekcija nematė pagrindo sutikti su Pareiškėjo argumentu, jog Kauno AVMI nustatė netinkamas statybų pradžios ir pabaigos datas.

3. Dėl pajamų, gautų 2006–2008 m.

Nors Pareiškėjas teigė, kad 2006–2008 m. laikotarpiu šeima turėjo 50800 Lt vartojimo išlaidų ir su jais gyveno J. S. mama S. Š., Inspekcija padarė išvadą, kad Kauno AVMI tinkamai apskaičiavo Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamų ir išlaidų balansą už 2006–2008 m. Inspekcija pastebėjo, kad Kauno AVMI, palyginusi Pareiškėjo ir J. S. pateiktų šeimos vartojimo išlaidų dydį su nustatytomis vartojimo išlaidomis pagal Statistikos departamento duomenis, nustatė didelį vartojimo išlaidų dydžių skirtumą. Pareiškėjo šeima 2006–2008 m. laikotarpiu naudojosi keturiais, o 2009–2012 m. – trimis lengvaisiais automobiliais bei turėjo keturračių. S. Š. turėjo įsigijusi 206/10000 dalį poilsio pastato ir atitinkamą kiemo statinių dalį, esančius (duomenys neskelbtini), kuriam patyrė išlaidų. Kauno AVMI taip pat nustatė, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė faktiškai patyrė daugiau vartojimo išlaidų, todėl, pasak Inspekcijos, pagrįstai patikrinimo metu šeimos vartojimo išlaidos nustatytos pagal Statistikos departamento skelbiamus statistinius duomenis. Be to, Kauno AVMI S. Š. pajamas įtraukė į Pareiškėjo pajamų ir išlaidų balansą (patikrinimo akto 9 psl.).

4. Dėl namo, esančio (duomenys neskelbtini), (toliau – Pastatas Nr. 3) statybų išlaidų

Dėl Pareiškėjo argumento, kad į Pastato Nr. 3 statybas investavo sūnus N. S., kuris nuo 2011 m. dirbo Norvegijoje ir turėjo 130000 Lt pajamas, bei S. Š., kuri virš 20 metų dirbo įvairiose įstaigose, pardavinėjo savo užaugintas daržoves, todėl turėjo lėšų, pastebėta, jog Kauno AVMI atliko išsamią S. Š. pajamų bei išlaidų tyrimą, t. y. įvertino mokesčių administratoriaus surinktą informaciją ir nustatė, jog S. Š. neturėjo finansinių galimybių sukaupti 99000 Lt piniginių lėšų 2008-01-01 (patikrinimo akto 20, 21 psl., Kauno AVMI 2014-02-27 mokestinio tyrimo rezultatų ataskaitos Nr. FR0686-203 20–23 psl.). Be to, Kauno AVMI nustatė, kad Pareiškėjo sūnus N. S. didesnes pajamas pradėjo gauti tik nuo 2011 m., dirbdamas Norvegijoje, ankstesniais metais gaudavo minimalų atlyginimą, mokėjo už mokslą aukštojoje mokykloje. N. S. nurodė, kad 2009–2010 m. jį išlaikė tėvai, todėl jo galimybės finansuoti statybas buvo ribotos. Pažymėta, jog Kauno AVMI įvertino M. S. teiktas GPM deklaracijas (patikrinimo akto 18, 20 psl., Kauno AVMI 2013-09-03 priešpriešinės informacijos surinkimo pažyma Nr. AU-31-9). Inspekcija nenustatė pagrindo sutikti su Pareiškėju, jog Inspekcija nepagrindė Pareiškėjo ir jo sutuoktinės patirtų išlaidų Namu Nr. 3 statybai.

5. Dėl P. B. paskolos

Pabrėžta, jog Pareiškėjas 2013-12-09 nenurodė, kad gavo paskolas iš P. B., nors Kauno AVMI 2014-02-10 pranešimu informavo Pareiškėją apie atliktą mokestinį tyrimą, kurio metu 2010 m. nustatyta neatitikimas tarp Pareiškėjo įgyto turto ir faktiškai patirtų išlaidų atitikties gautoms pajamoms šiam turtui įsigyti, 2014-02-17 pranešimu informavo Pareiškėją apie pradėtą GPM apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo patikrinimą už 2009–2012 m. (Kauno AVMI sprendimo 28–30 psl., patikrinimo akto 11–14 psl., 2013-12-02 operatyvaus patikrinimo pavedimas Nr. AU12-213, 2014-02-10 pranešimas Nr. FR0687-92,

2014-02-17 pavedimas tikrinti Nr. FR0773-29). Inspekcija padarė išvadą, kad pirminiai Pareiškėjo paaiškinimai apie gautas pinigines lėšas yra objektyvesni nei Pareiškėjo 2015-01-19 pastabose nurodyta versija, jog P. B. suteikė 90000 Lt paskolą.

Akcentuota, jog pasirinkdamas pajamas gauti grynaisiais pinigais (dėl ko šių pajamų gavimo faktas nėra fiksuojamas kredito įstaigose esančių sąskaitų įrašuose) ir šių pajamų nedeklaruodamas pateikiant atitinkamo mokestinio laikotarpio pajamų deklaracijas (pavyzdžiui, kai tokios deklaracijos teikimas nėra privalomas), mokesčių mokėtojas prisiima ir visą riziką dėl jam tenkančios įrodinėjimo naštos.

Inspekcija, remdamasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika, nurodė, kad kadangi Pareiškėjas gavo ginčo paskolą grynaisiais pinigais, jos nedeklaravo, todėl konstatuota, kad įrodinėjimo našta dėl paskolos gavimo tenka Pareiškėjui. Pastebėta, jog Kauno AVMI įvertino Pareiškėjo 2009 bei 2010 m. pajamų struktūrą ir sutarčių sudarymo aplinkybes, tačiau konstatavo, jog paskolos sutartys sudarytos formaliai, siekiant išvengti GPM mokėjimo (Kauno AVMI sprendimo 30 psl., patikrinimo akto 13, 14 psl., 2015-05-20 mokestinio tyrimo ataskaitos Nr. (13.2) FR0686-1101 16, 17 psl.).

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos 2016-03-15 sprendimu ir prašo jį panaikinti.

Dėl 2006-01-01 turėtų piniginių lėšų

Pareiškėjas tvirtina, jog laikotarpiu nuo 1988 m. iki 2004 m. nuolat vykdavo į užsienio valstybes (tai patvirtina Kauno AVMI pateiktos pasų kopijos) ir įsivežė iš užsienio valstybių (Vokietijos, Lenkijos, Čekijos ir kt.) į Lietuvą ne mažiau kaip 100000 Lt įvairia užsienio valstybių valiuta. Minėtas lėšas Pareiškėjas panaudojo asmeniniams šeimos poreikiams (pragyventi bei statyboms) tenkinti. Pareiškėjas minėtų lėšų kita valiuta nekeitė į litus, nelaiškė banko sąskaitose, todėl neturėjo pareigos apie šias lėšas informuoti valstybinių institucijų. Pabrėžiama, kad iki 2004 metų Pareiškėjas ir jo sutuoktinė J. S. turėjo grynųjų pinigų nemažiau kaip 106200 Lt, o patikrinimo akto teiginys, kad Pareiškėjas ir J. S. 1993-07-01 turėjo tik 6200 Lt grynųjų pinigų sumą, yra neteisingas ir neatitinka tikrovės.

Nors nei Pareiškėjas, nei J. S., vadovaujantis Vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, nepateikė vienkartinės gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijos ir nedeklaravo turimų piniginių lėšų likučių banke ar ne banke 2003-12-31, viršijančių 50000 Lt, tačiau, Pareiškėjo nuomone, turėtos pinigų sumos nedeklaravimas nepaneigia turėtos pinigų sumos fakto.

Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus skaičiavimu, jog dovanojimo būdu gautos 110000 Lt piniginės lėšos (1996-07-22 J. S. tėvas I. Š. padovanojo 35000 Lt, Pareiškėjui mama G. Č. padovanojo 35000 Lt, 1997-11-12 J. S. mama S. Š. padovanojo 40000 Lt) buvo skirtos Pastato Nr. 1 statyboms ir šios piniginės lėšos niekaip negalėjo turėti įtakos 2006-01-01 nustatytam grynųjų pinigų likučių dydžiui. Pareiškėjas teigia, kad jo šeima laikotarpiu nuo 1993-07-01 iki 2005-12-31 gavo ne 144823 Lt pajamas, o daug daugiau, t. y. ne mažiau kaip 361023 Lt (106200 Lt – gryniesi pinigai, 110000 Lt – dovanotos lėšos, 144823 Lt – darbinės ir kitos pajamos), todėl mokesčių administratoriaus teiginys, esą sutuoktinių patirtos išlaidos viršijo jų gautas pajamas, yra klaidingas.

Taip pat, pasak Pareiškėjo, mokestinio patikrinimo metu neteisingai buvo apskaičiuotos išlaidos, susijusios su administracinio pastato, esančio (duomenys neskelbtini), (Pastatas Nr. 1) statyba, remiantis VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro Centrinio duomenų banko išrašė nurodyta pastato su priklausiniais statybine verte, t. y. 617135 Lt. Pagal patikrinimo akte nurodytą statybos leidimą statybos buvo vykdomos ūkio būdu. Administracinio pastato statybas vykdė tik Pareiškėjas su J. S. savo jėgomis, nesamdydami statybos firmų ir nepatirdami jokių papildomų administracinių išlaidų, t. y. VĮ Registrų centre nurodyta statybinė vertė apima ir statybos administravimo išlaidas, kurių Pareiškėjas su sutuoktine neturėjo. Pareiškėjas pateikė mokesčių administratoriui VĮ Registrų centro pažymą, iš kurios matyti, kad Pastato Nr. 1 vertė 1999-01-1, kadastro duomenimis, yra

567000 Lt. Atsižvelgus į pateiktą pažymą bei aplinkybę, kad pastatas buvo statytas ūkio būdu, išlaidos minėto pastato statybai yra ne didesnės kaip 567000 Lt.

Pareiškėjo duomenimis, neteisingai nustatytas gyvenamojo namo su priklausiniais, esančių (duomenys neskelbtini), (Pastatas Nr. 2) statybos išlaidų paskirstymas, t. y. mokestinio patikrinimo metu buvo padaryta išvada, jog šis gyvenamasis namas buvo statomas 2002–2006 metų laikotarpiu, neatitinka tikrovės (klaidingai buvo nustatyta pastatų statybos pabaigos data, atsižvelgiant tik į VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre fiksuotą gyvenamojo namo ir ūkinio pastato statybinės vertės nustatymo datą). Pareiškėjas ir J. S. šį nekilnojamąjį turtą statė tik 2002–2003 metais, o 2004–2006 metais statybos nebuvo vykdomos. 2006 metai, kaip statybos pabaigos data, VĮ Registrų centro duomenyse nurodyta tik todėl, kad 2006 metais buvo fiksuoti šio nekilnojamojo turto kadastriniai duomenys, o ne realūs statybos pabaigos metai.

Apibendrinęs išdėstytas aplinkybes, Pareiškėjas tvirtina, kad 1993–2006-01-01 turėjo mažiau išlaidų, negu nustatyta patikrinimo akte. Be to, tuo laikotarpiu Pareiškėjas ir jo sutuoktinė patyrė ne daugiau kaip 878077 Lt išlaidų.

Dėl nurodyto 2008-12-31 piniginių lėšų likučio

Pareiškėjas nesutinka su patikrinimo akte nustatytomis jo ir J. S. 2006–2008 metais patirtomis 326896 Lt išlaidomis. Teigia, kad nepagrįstai į išlaidas buvo įtrauktos Pastato Nr. 2 statybos išlaidos, o tai lėmė neteisingai nustatytą grynąjį pinigų likutį 2008-12-31. J. S. 2013-12-09 paaiškinime nurodė, kad šiuo laikotarpiu šeima turėjo 50800 Lt vartojimo išlaidas. Pareiškėjas nesutinka, kad buvo pagrindas vertinti šeimos turėtas išlaidas pagal Statistikos departamento skelbiamas vidutines vartojimo išlaidas vienam ūkio nariui per mėnesį, pagal namų ūkio tipą – sutuoktinių pora su vaikais, nes jis ir J. S. pateikė detalias išlaidų išsklaidas (mokesčius už buto eksploataciją, vandenį, elektrą, maitinimosi išlaidas, aprangos išlaidas ir kt.). Kiekvienos šeimos išlaidos yra labai asmeniškios, todėl detaliam pateikus išlaidų sąrašą, nėra pagrindo vadovautis Statistikos departamento vidutinėmis vartojimo išlaidomis. Pareiškėjo šeima ūkį veda labai taupiai, todėl vartojimo išlaidų skaičiavimas pagal vidutines vartojimo išlaidas šiuo atveju yra neteisingas ir nesąžiningas. Be to, su Pareiškėjo šeima gyvena J. S. motina S. Š., kuri taip pat turi savo pajamas, nors kartu su Pareiškėjo šeima maitinasi bei dengia gyvenamojo ploto išlaidas. Šios aplinkybės patikrinimo metu nebuvo tinkamai ir objektyviai įvertintos, todėl patikrinimo akte klaidingai buvo nustatytos per didelės vartojimo išlaidos.

Tvirtinama, kad įvertinus šeimos pajamas, pinigų likutį banke ir atmetus patirtas šeimos išlaidas, Pareiškėjo šeima 2006–2008 metų laikotarpiu turėjo daug daugiau pajamų negu išlaidų, todėl mokestinio patikrinimo metu buvo neteisingai apskaičiuotas Pareiškėjo 2008-12-31 turėtas 67963 Lt grynąjį pinigų likutis.

Dėl gyvenamojo namo (adresu: (duomenys neskelbtini), Pastatas Nr. 3) statybų

Akcentuojama, kad patikrinimo akte konstatuota Pareiškėjo ir J. S. 2009–2012 metais statyboms patirtų išlaidų pagal pateiktus statybinių medžiagų įsigijimo dokumentus 179982 Lt suma ir Pareiškėjo bei J. S. paaiškinimuose bei rašytiniuose įrodymuose dėl statybos metu patirtų išlaidų dydžio nurodytos sumos iš esmės sutapo, t. y., atsižvelgiant į visos statybos apimtį, 9082 Lt paklaida yra neesminė.

Tai, kad Pareiškėjo sūnus N. S. nuo 2011 m. dirbo Norvegijoje ir turėjo 130000 Lt pajamas, kurias deklaravo bei investavo į sau statomą namą, įrodo M. S. deklaracijos. Nors Inspekcija sprendime pasisakė, jog įvertino M. S. pateiktas deklaracijas, tačiau nepateikė jokie įvertinimo komentaro. Pasak Pareiškėjo, sūnus N. S. 2011 metais specialiai išvyko iš Lietuvos į Norvegijos Karalystę tam, kad užsidirbtų pinigų, kuriuos investavo ir investuoja į sau statomą namą, todėl patikrinimo akto išvada, kad N. S. prie gyvenamojo namo statybos prisidėjo prie statybos darbų tik 110 Lt suma, neatitinka tikrovės. Byloje yra pateikta statybinių medžiagų įsigijimo suvestinė, iš kurios matyti, kad dalį statybinių medžiagų pirko N. S., kitoms medžiagoms pirkti atlikdavo pinigų pervedimus iš Norvegijos Karalystės.

Pareiškėjas laiko klaidingu ir mokesčių administratoriaus teiginį, kad S. Š. 2009–2012 m. neturėjo arba turėjo ribotas galimybes finansuoti statybas. Nors S. Š. yra pensinio amžiaus, tačiau ji virš 20 metų dirbo įvairiose gamybinėse įstaigose („Kaspino“ fabrike, gamyklose: „Aidas“, „Skalda“ ir kt.), todėl santaupos namuose 2007-12-31 S. Š. buvo daug didesnės nei nurodomos patikrinimo akte (9410 Lt). Pažymima, kad S. Š. per visą minėtą laikotarpį augino daržoves šiltnamyje, jas pardavdavo turguje ir gavo iš to pajamų.

Atkreipiamas dėmesys į tai, kad pagal 2014-02-17 pavedimą Nr. FR0773-29 Kauno AVMI Kontrolės departamento Gyventojų patikrinimo skyriaus vyriausiajai specialistei B. Š. buvo pavesta atlikti patikrinimą tik Pareiškėjo atžvilgiu, o pagal pavedimą Nr. FR0773-30 – tik J. S. atžvilgiu. Todėl tvirtinama, kad patikrinimo aktą surašęs asmuo neturėjo jokių įgalinimų tikrinti S. Š. grynųjų pinigų likučio 2007-12-31. Tačiau Kauno AVMI 2014-02-27 įteikė S. Š. „Pranešimą apie atliktą mokesčių tyrimą“, kuriame nurodyta, kad buvo atliktas mokesčių patikrinimas S. Š. atžvilgiu nuo 2008-01-01 iki 2012-12-31. Šiame pranešime nėra nurodyta, kad buvo nustatytos S. Š. pajamos grynaisiais pinigais 2007-12-31. Tokiu būdu, Pareiškėjo nuomone, 2014-12-18 patikrinimo aktą surašęs asmuo viršijo savo įgalinimus ir nepagrįstai nustatė per mažą S. Š. grynųjų pajamų likutį.

Pareiškėjas pažymi, kad patikrinimo metu nebuvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikoje susiklosčiusius paprotinius santykius, t. y. į tai, kad S. Š. su Pareiškėju, J. S. bei N. S. faktiškai sudarė vieną šeimą. Pastato Nr. 3 statyba vyko nuo 2009 iki 2012 m. (imtinai), todėl, duodant gyvenamojo namo statybai pinigus dukrai, žentui ar anūkui ne didelėmis sumomis, Lietuvoje nėra įprasta imti raštelius ar rašyti dovanojimo sutartis. Pareiškėjui yra nesuprantama, kodėl patikrinimo akte tai, kad statybos dokumentai yra įforminti S. Š. vardu, o daugelį statybos darbų organizavo ir derino Pareiškėjas, nurodyta kaip nusižengimas. Pabrėžiama, kad Pastatas Nr. 3 buvo statomas visų šeimos narių lėšomis, todėl faktinė situacija visiškai atitiko šeimos narių susitarimus bei Lietuvos papročius. Jokie civiliniai įstatymai nedraudžia tokiu būdu vienos šeimos nariams statyti gyvenamąjį namą.

Pareiškėjo nuomone, patikrinimo akte padarytos prielaidos, jog aukščiau minėtos aplinkybės „<...> įrodo, kad J. S. ir A. S. siekė nuslėpti gautas ir nedeklaruotas kitas pajamas, kurių šaltiniai nenustatyti“ yra ydingos ir neįrodytos.

Atkreipiamas dėmesys į tai, kad patikrinimo akte teigiama, jog Pareiškėjas iš nežinomų šaltinių teikė UAB „S1“ paskolas, tačiau pagal pateiktus Inspekcijai Pareiškėjo dokumentus matyti, kad jis turėjo lėšų paskoloms suteikti.

Pastebima, jog patikrinimo akte nurodyta, kad Pareiškėjas ir J. S. 1996–1998 m. vykdė administracinio pastato adresu: (duomenys neskelbtini), statybas ir patyrė išlaidas iš nežinomų šaltinių, tačiau patikrinimas buvo atliekamas už 2008–2012 metus, todėl mokesčių administratorius neturėjo teisės pasisakyti dėl Pareiškėjo išlaidų ir pajamų nurodytu laikotarpiu ir daryti nepagrįstas išvadas.

Taip pat, pasak Pareiškėjo, yra neteisinga išvada, kad Pareiškėjas apsimestinai gyvenamojo namo adresu: (duomenys neskelbtini), (Pastato Nr. 3) statybos išlaidas priskyrė S. Š., nes S. Š. realiai patyrė išlaidų dėl šio gyvenamojo namo statybos: sumokėjo 2000 Lt už projektavimo darbus UAB „D1“ pagal kasos pajamų orderį serija DIA Nr. 76; iš savo sąskaitos AB SEB banke sumokėjo 7055 Lt sumą AB „VST“ už statybos metu atliktą elektros linijos pakeitimą (1524,86 Lt buvo grąžinta kaip permoka), sumokėjo už statybines medžiagas (tai patvirtina dokumentų suvestinė lentelė bei esantys rašytiniai įrodymai: kasos pajamų orderiai bei kvitai). Iš viso S. Š. investavo į statybą 2009 metais – 7530 Lt, o 2010 metais – 42987 Lt, tokiu būdu savo lėšomis labai prisidėjo prie gyvenamojo namo statybos.

Tvirtinama, kad mokesčių patikrinimo metu visiškai nepagrįstai buvo taikytas MAJ 10 str. vertinant gyvenamojo namo statybai turėtas išlaidas, nes patikrinimo akte buvo nustatyta, kad gyvenamojo namo išlaidos yra faktiškai tokios, kaip nurodė Pareiškėjas su sutuoktine. Šios aplinkybės, Pareiškėjo nuomone, patvirtina, kad patikrinimo metu nebuvo siekiama nustatyti objektyvią tiesą, o nepagrįstai ir tendencingai buvo vertinamos visos aplinkybės mokesčio mokėtojo nenaudai, pažeidžiant pagrindinius mokesčių

administratoriaus principus, todėl pakartotinį 2015-10-15 patikrinimą vertina kaip šališką ir neobjektyvų.

Dėl pajamų ir išlaidų analizės nuo 2009-01-01 iki 2012-12-31

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos pozicija dėl prie 2015-01-19 rašytinių pastabų pateiktų skolos raštelių iš Rimgaudo P. B. (90000 Lt) bei paaiškina, kad paskolos buvo suteiktos be turto įkeitimo, be palūkanų ir kitų saugiklių ar vienai pusei naudingų sąlygų, nes P. B. ir Pareiškėjas yra susiję giminystės ryšiais (P. B. sugyventinė yra Pareiškėjo sesuo). Šį faktą konstatavo ir mokesčių administratorius, o pagal paprotinę teisę skolinantis tarp šeimos narių ar giminių veikia pasitikėjimo santykiai.

Pastebima, kad Kauno AVMI neginčija bei pripažįsta, jog mokėtojas P. B. turėjo finansinių galimybių suteikti 90000 Lt paskolas Pareiškėjui. Pareiškėjo nuomone, pateikti rašytiniai dokumentai – paskolos rašteliai, yra daugiau nei pakankami įrodymai aplinkybei, kad Pareiškėjas pasiskolino 90000 Lt, pagrįsti.

Aplinkybės, kad 2013 metais teiktuose paaiškinimuose Pareiškėjas bei jo sutuoktinė nenurodė fakto apie turėtas paskolas, ar kad P. B. 2015 metais teiktame paaiškinime paminėjo, kad paskolos buvo suteiktos be pasirašytų paskolų sutarčių, pasak Pareiškėjo, gali būti paaiškinamos žmogiškuoju faktoriumi, kai tam tikros aplinkybės paprasčiausiai pasimiršta, tuo labiau esant stresinei situacijai, t. y. kai asmens atžvilgiu vykdomas patikrinimas.

Pareiškėjas apibendrinamas tvirtina, kad 2010 metais su sutuoktine turėjo 185705 Lt grynujų pinigų ir 115011 Lt išlaidų, t. y. turėjo pakankamai grynujų pinigų padengti savo turėtas išlaidas, o 2015-10-15 pakartotinio mokesčio patikrinimo metu neteisingai buvo apskaičiuotos 2010 metų pajamos ir išlaidos, todėl nepagrįstai konstatuota, kad Pareiškėjas turi papildomai mokėti GPM.

Nurodoma, jog nors patikrinimo akte nustatytos 2011 metų sutuoktinių pajamos (125056 Lt) yra teisingos, tačiau neatsižvelgta, kad nuo 2010 metų jiems 2011-01-01 liko 70694 Lt grynujų pinigų. Pažymima, kad patikrinimo akte nustatytos 2011 metų sutuoktinių išlaidos 42552 Lt yra didesnės, nes Pareiškėjas 2011 metais grąžino 45000 Lt skolą P. B., t. y. 2011 metų sutuoktinių išlaidos buvo 87552 Lt. Kadangi per 2011 metus sutuoktiniai turėjo 195750 Lt (125056 + 70694) pajamas, jiems užteko gautų pajamų patirtoms išlaidoms padengti (195750 – 87552 = 108198). Patikrinimo akte nustatyta, kad 2012 metais sutuoktiniai gavo 37540 Lt, tačiau 2011-12-31 sutuoktiniams liko grynujų pinigų 108198 Lt, todėl per 2012 metus sutuoktiniai turėjo iš viso 145738 Lt pajamas. Patikrinimo akte nustatytos per 2012 metus sutuoktinių turėtos 42925 Lt išlaidos realiai buvo didesnės, nes Pareiškėjas 2012-01-25 grąžino 45000 Lt skolą P. B.. Sutuoktinių išlaidos 2012 metais sudarė 87925 Lt sumą, kuriai padengti sutuoktiniams užteko gautų pajamų (145738 – 87925 = 57813).

Nors pirminėse rašytinėse pastabose (2015-01-19) yra detalios išanalizuotos sutuoktinių pajamos ir išlaidos per 2008–2012 metus, tačiau, pasak Pareiškėjo, patikrinimo metu neteisingai ir tendencingai buvo apskaičiuotos sutuoktinių pajamos ir išlaidos, kas sutrukdė tinkamai įvertinti Pareiškėjo mokesčių prievolių įvykdymą bei nepagrįstai už 2010 metus Pareiškėjui papildomai buvo apskaičiuota 2446,71 Eur GPM suma.

Pareiškėjas cituoja gausią teismų praktiką, akcentuoja MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas mokesčių administratoriaus pareigas, 9 straipsnyje įtvirtintą apmokestinimo aiškumo principą, MAĮ 3 str. 5 dalį dėl visų Lietuvos Respublikos mokesčių teisės aktų prieštaravimų ar neaiškumų aiškinimo mokesčių mokėtojo naudai.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta ir vadovaudamasis MAĮ nuostatomis, Pareiškėjas prašo tenkinti jo skundą ir panaikinti Inspekcijos sprendimą Nr. 68-68.

Mokesčių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), įvertinusi ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, jog Pareiškėjo skundas atmestinas, Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Iš bylos medžiagos matyti, jog ginčas tarp šalių vyksta dėl Pareiškėjui papildomai apskaičiuoto GPM, konstatavus, jog Pareiškėjo (jo sutuoktinės) 2010 metais patirtos išlaidos viršijo Pareiškėjo (jo sutuoktinės) juridinę galią turinčiais dokumentais pagrįstas pajamas.

Iš bylos medžiagos matyti, kad mokesčių administratorius atliko Pareiškėjo ir jo sutuoktinės J. S. pakartotinius patikrinimus už laikotarpį nuo 2009-01-01 iki 2012-12-31, tačiau kadangi Pareiškėjas (jo sutuoktinė) nurodė iki tikrinamojo laikotarpio susidariusius pinigų likučius, o po pirminio patikrinimo papildomai išdėstė poziciją dėl galimai neįvertintų lėšų už laikotarpį nuo 1988 iki 2004 metų, 1996–1997 metais gautų dovanotų lėšų, pakartotinio patikrinimo metu mokesčių administratorius vertino, kokį grynąjį pinigų likutį Pareiškėjo šeima galėjo būti sukaupusi 2006-01-01, 2008-12-31 (šios aplinkybės buvo vertintos ir pirminio patikrinimo metu), taip pat įvertino tikrinamojo laikotarpio išlaidas ir pajamas.

Iš mokesčių administratoriaus surinktų duomenų nustatyta, kad Pareiškėjas nuo 1994 metų dirba UAB „S1“ (užsiimančioje taksi veikla), nuo 2003 m. yra vienintelis šios įmonės akcininkas, pagal surinktą informaciją nuo 1994 metų Pareiškėjas iš UAB „S1“ gauna su darbo santykiais susijusių pajamų, duomenų apie Pareiškėjui mokėtus dividendus nėra pateikta (pateikti duomenys, kad Pareiškėjas, kaip akcininkas, įmonei teikdavo paskolas, kurias pastaroji jam gražindavo). Pagal Inspekcijos pateiktą informaciją UAB „S1“ laikotarpiu nuo 2006 metų dirbo nuostolingai. Pareiškėjo sutuoktinė nuo 1993-05-01 dirba J. S. įmonėje (įmonė veiklos nevykdo, duomenų apie gautas pajamas nepateikta), nuo 2003 m. dirba UAB „S1“, nuo 2006-09-18 yra UAB „S1“ vadovė, iš šios įmonės gauna darbo užmokestį ir nuomos pajamas.

Iš surinktų duomenų nustatyta, kad laikotarpiu iki 2006-01-01 pagrindinės šeimos pajamos buvo: 83429 Lt darbo užmokesčio pajamos (44455+38974); 12425 Lt turto (kito turto) (12340+85) pardavimo pajamos; 36000 Lt UAB „S1“ akcininkui gražinta paskola; 7000 Lt buto pardavimo pajamos; J. S. 5610 Lt iš UAB „S1“ gautos turto nuomos pajamos; 334 Lt gražintas GPM, 25 Lt pajamos pagal verslo liudijimą (taip pat Pareiškėjas teikė dokumentus, kad 1996–1997 metais gavo 110000 Lt dovanų, teigė, kad 2004 metais turėjo apie 100000 Lt iš užsienyje nuo 1988 metų vykdytos veiklos). Nustatyta, kad šiuo laikotarpiu buvo patirtos administracinio pastato, esančio (duomenys neskelbtini), taip pat gyvenamojo namo ir ūkio pastato, esančių (duomenys neskelbtini), statybos išlaidos; UAB „S1“ suteikiamos paskolos, patiriamos vartojimo ir kitos išlaidos. Konstatuota, kad Pareiškėjo šeima 2006-01-01 negalėjo turėti pinigų ne banke likučio.

Laikotarpiu nuo 2006-01-01 iki 2008-12-31 Pareiškėjas ir jo sutuoktinė yra gavę: 41503 Lt darbo užmokestį (iš UAB „S1“), 200000 Lt turto pardavimo pajamas (už žemę, namą ir ūkinį pastatą, esančius (duomenys neskelbtini), Pareiškėjui iš UAB „S1“ gražintos 72000 Lt paskolos, J. S. yra gavusi 30600 Lt turto nuomos pajamas (iš UAB „S1“), 45000 Lt automobilio pardavimo pajamas. Nustatytos paskolų suteikimo, namo statybos, automobilių įsigijimo, vartojimo ir kitos išlaidos. Mokesčių administratorius pakartotinio patikrinimo metu konstatavo, kad Pareiškėjo šeima 2008-12-31 galėjo turėti 67963 Lt likutį.

Tikrinamuoju laikotarpiu mokesčių administratorius nustatė, kad Pareiškėjo sutuoktinės J. S. motinai S. Š. priklausančiame žemės sklype, esančiame (duomenys neskelbtini), buvo vykdomos gyvenamojo namo statybos. Nors statybos vykdymą nustatantys dokumentai buvo įforminti S. Š. vardu, tačiau Kauno AVMI, įvertinusi S. Š. pajamas, jos paaiškinimus, gyvenamojo namo statybos priežiūrą vykdančio asmens paaiškinimą apie statybų vykdymą, statybos išlaidas pagrindžiančių dokumentų įforminimą, taip pat informaciją apie Pareiškėjo sūnaus – M. S., kuriam buvo statomas namas, galimybes finansuoti nekilnojamojo turto statybas, konstatavo, jog gyvenamojo namo statytojai realiai buvo Pareiškėjas ir jo sutuoktinė, kurių lėšomis daugiausia buvo finansuojamos statybų išlaidos. Atsižvelgusi į šias aplinkybes, Kauno AVMI, įvertinusi gyvenamojo namo statybai patirtas išlaidas pagal Pareiškėjo (jo sutuoktinės) pateiktus dokumentus, taip pat Pareiškėjo (jo sutuoktinės) 2010 metais turėtą pinigų likutį, įvertinusi šiuo laikotarpiu gautas pajamas ir patirtas išlaidas, konstatavo, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė 2010 metais gavo 100940 Lt

kitas su darbo santykiais nesusijusias pajamas iš nenustatytų šaltinių, kurių nedeklaravo ir nuo jų nesumokėjo mokesčių į biudžetą, todėl mokesčių administratorius už 2010 m. apskaičiavo papildomai mokėtiną 2446,71 Eur (8448 Lt) GPM sumą. Su vietos mokesčių administratoriaus pozicija sutiko ir Inspekcija.

Kadangi Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos sprendimu, nurodydamas konkrečius nesutikimo su Inspekcijos sprendimu motyvus, todėl Komisija dėl Inspekcijos sprendimo pagrįstumo pasisakys, atsižvelgdama į Pareiškėjo skundo motyvus.

Dėl 2006 metais turėtų piniginių lėšų likučio.

Dėl papildomų Pareiškėjo (jo šeimos) pajamų šaltinių (užsienyje uždirbtos pajamos).

Iš bylos medžiagos matyti, kad iki ginčo patikrinimo akto surašymo Pareiškėjo atžvilgiu Kauno AVMI yra surašiusi 2013-12-10 priešpriešinės informacijos surinkimo pažymą Nr. AU-31-630, atlikusi mokestinį tyrimą (2014-02-10 mokesstinio tyrimo rezultatų ataskaita Nr. FR0686-110), 2014-12-18 surašiusi patikrinimo aktą Nr. FR0680-847. Iš šių dokumentų matyti, jog visų mokesčių administratoriaus veiksmų atlikimo metu buvo vertinami duomenys apie tai, kokį pinigų likutį Pareiškėjas ir jo sutuoktinė galėjo turėti iki tikrinamojo laikotarpio pradžios, pirmiausia buvo vertinama, kokį likutį Pareiškėjo šeima galėjo turėti 2006-01-01. Pareiškėjo sutuoktinė (J. S.) 2013-12-09 paaiškinime Kauno AVMI yra nurodžiusi bendrus šeimos turėtus pinigų likučius ne banke laikotarpiu nuo 2006-01-01 iki 2012-12-31, teigdama, kad jie sukaupti iš darbo užmokesčio ir patalpų nuomos, paaiškinime nurodydama, kad šeimos likutis 2006-01-01 sudarė 50000 Lt. Tiek mokesstinio tyrimo ataskaitoje (15 psl. 2 pastraipa), tiek patikrinimo akte (7 psl., 8 pastraipa) yra nurodyta, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė atsisakė teikti dokumentus, įrodančius pajamų šaltinius, iš kurių sukaupti piniginių lėšų likučiai ne banke, todėl, siekiant nustatyti 2006-01-01 pinigų likutį ne banke, surinkta informacija apie sutuoktinių gautas pajamas ir išlaidas už laikotarpį nuo 1993-07-01 iki 2005-12-31. Pirminiame patikrinimo akte Kauno AVMI laikėsi pozicijos, jog 1993 m. birželio mėnesį (laikotarpiu kai buvo įvestas litas) Pareiškėjo šeima galėjo turėti 6200 Lt (nes kontroliuojančioms institucijoms nebuvo pateikta informacija, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė būtų keitę į litus didesnę nei nustatyta 100 MGL sumą). Kauno AVMI, įvertinusi surinktus duomenis apie Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamas, nustatė, kad Pareiškėjas su sutuoktine laikotarpiu nuo 1993-07-01 iki 2005-12-31 yra gavę 144823 Lt pajamas: Pareiškėjas laikotarpiu nuo 1994 iki 2005 m. gavo 44455 Lt darbo užmokesčio pajamas iš UAB „S1“; Pareiškėjas yra gavęs 12340 Lt kitas pajamas; Pareiškėjui UAB „S1“ grąžino 36000 Lt paskolą; J. S. iš UAB „S2“ ir UAB „S1“ yra gavusi 38974 Lt darbo užmokesčio pajamas, taip pat yra gavusi 85 Lt turto pardavimo pajamas, 5610 Lt turto nuomos pajamas iš UAB „S1“, gavusi 25 Lt pajamas iš veiklos su verslo liudijimu, 7000 Lt nekilnojamojo turto, esančio (duomenys neskelbtini), pardavimo pajamas, J. S. grąžintas 334 Lt GPM. Kauno AVMI konstatavo, kad Pareiškėjo šeima šiuo laikotarpiu patyrė 928212 Lt išlaidas: 158576 Lt vartojimo išlaidas; 6150 Lt nekilnojamojo turto, esančio (duomenys neskelbtini), įsigijimo išlaidas; 4000 Lt žemės sklypų, esančių (duomenys neskelbtini), įsigijimo išlaidas; 617135 Lt administracinio pastato, esančio (duomenys neskelbtini), statybos išlaidas (šios išlaidos nustatytos pagal VĮ Registrų centro nustatytą statybinę vertę); 400 Lt žemės sklypų, esančių (duomenys neskelbtini), įsigijimo išlaidas; 82120 Lt gyvenamojo namo ir ūkio pastato, esančių (duomenys neskelbtini), statybos išlaidas; Pareiškėjas suteikė 60000 Lt paskolas UAB „S1“ ir kt. Kauno AVMI taip pat konstatavo, kad dalies šio laikotarpio išlaidų ir pajamų įvertinti neturi galimybės, pavyzdžiui, Pareiškėjo UAB „S1“ akcijų įsigijimo išlaidų, J. S. automobilių įsigijimo išlaidų ir pardavimo pajamų. Įvertinusi aptartas aplinkybes, Kauno AVMI pirminio patikrinimo metu konstatavo, jog Pareiškėjas (jo šeima) neturėjo galimybės sukaupti 2006-01-01 pinigų likučio ne banke.

Po atlikto pirminio mokesstinio patikrinimo, Pareiškėjas nesutiko su Kauno AVMI pozicija, kad 1993 m. birželio mėnesį jis su sutuoktine turėjo tik 6200 Lt sumą, nurodydamas, jog laikotarpiu nuo 1988 iki 2004 m. jis nuolat važinėjo į užsienį (pateikė paso kopijas), iš kur parsiveždavo grynųjų pinigų, todėl jis įvairia valiuta įsivežė ne mažiau kaip 100000 Lt,

kuriuos panaudojo šeimos poreikiams, taip pat pateikė 3 dovanojimo sutartis, kuriomis 1996–1997 metais Pareiškėjui (jo sutuoktinei) buvo padovanota 110000 Lt (35000+35000+40000). Kauno AVMI, siekdama įvertinti Pareiškėjo poziciją dėl galimai turėto kitokio pajamų likučio nei nustatė mokesčių administratorius, nusprendė atlikti pakartotinį patikrinimą. Pakartotinio patikrinimo metu, Kauno AVMI, įvertinusi pateiktas Pareiškėjo ir jo sutuoktinės dovanojimo sutartis, iš esmės pripažino, jog tokio dydžio pajamos Pareiškėjo šeimai galėjo būti padovanotos, tačiau kadangi laikotarpiu nuo 1993 m. iki 2005-12-31 Pareiškėjo šeima patyrė 928212 Lt išlaidas, kurių nepadengė Pareiškėjo ir jo sutuoktinės 144823 Lt pajamos konstatuota, jog 110000 Lt dovanotos lėšos buvo panaudotos Pareiškėjo ir jo sutuoktinės išlaidoms padengti, tai yra administraciniam pastatui, esančiam (duomenys neskelbtini), statyti.

Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus konstatuotomis aplinkybėmis, laikydamasis pozicijos, jog jis iš tikrųjų turėjo piniginių lėšų likutį, kurį sukaupe laikotarpiu nuo 1988 iki 2004 metų iš užsienio valstybių pargabentų lėšų (100000 Lt), taip pat iš dovanotų lėšų, be to, Pareiškėjas laikosi pozicijos, kad yra patyręs daug mažesnes administracinio pastato statybos išlaidas. Skunde, atsižvelgiant į tai, jog šis pastatas buvo statytas ūkio būdu, nesamdant statybos firmų ir nepatiriant jokių administracinių išlaidų, siūloma išlaidomis pripažinti ne didesnes kaip 567000 Lt išlaidas, posėdžio Komisijoje metu Pareiškėjas išdėstė poziciją, jog administracinio namo statybai jis yra patyręs apie 85000 Lt išlaidas, nuroydamas, kad turi šias išlaidas pagrindžiančius dokumentus, teigdamas, jog visus statybos darbus atlikinėjo kartu su sutuoktinės tėvu. Po Komisijos posėdžio Pareiškėjas Komisijai pateikė papildomus dokumentus, kurie, Pareiškėjo teigimu, pagrindžia jo 1996 metais ir vėlesniais laikotarpiais patirtas administracinio pastato statybos išlaidas (pateikti dokumentai yra suskirstyti pagal metus, jų apyrašo Pareiškėjas nepateikė).

Pasisakant dėl aplinkybių, jog Pareiškėjas galimai turėjo papildomai 100000 Lt, kurie turi būti įskaityti į jo 2006-01-01 turėtą likutį, paminėtina, kad LVAT praktikoje (2011-09-05 nutartyje adm. byloje Nr. A-575-928-2011) yra konstatavęs, „kad įstatymų leidėjas MAĮ *expressis verbis* yra įtvirtinęs šias mokesčių mokėtojo pareigas: teisės aktų nustatyta tvarka tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos dokumentus ir registrus, taip pat kitus dokumentus (MAĮ 40 str. 1 d. 6 p.); pateikti mokesčių administratoriui visus patikrinimui atlikti reikiamus dokumentus, kompiuteriu tvarkomos apskaitos duomenis bei kitą informaciją (MAĮ 40 str. 1 d. 8 p.); pateikti paaiškinimus apie pajamų gavimo šaltinius ir juos pagrįsti (MAĮ 41 str.). Mokėtojo įpareigojimas pagrįsti atitinkamų pajamų šaltinius reiškia, kad mokėtojo nurodomi pajamų įsigijimo šaltiniai turi būti realūs, o pateikti įrodymai apie piniginių lėšų gavimą iš atitinkamų šaltinių atspindėti realiai susiklosčiusias faktines aplinkybes. LVAT nuomone (2014-02-12 nutartis adm. byloje Nr. A-556-554/2014), „vien paaiškinimų (duomenų) apie pajamas teikimas, nesant realaus pajamų gavimo fakto, pajamų gavimo nepagrindžia. <...> galimo darbo fakto patvirtinimas kitoje šalyje neįrodo pajamų gavimo fakto bei masto“. Įvertinus byloje surinktus duomenis, konstatuotina, kad Pareiškėjas savo pareigos – pagrįsti pajamų šaltinius neįvykdė, nes galimai turėto 100000 Lt papildomo likučio nepagrindė įrodymais, mokesčių administratoriui pateikdamas savo paso kopijas su užsienio valstybių spaudais. Komisijos nuomone, pateiktos paso lapų kopijos galimai rodo, kad Pareiškėjas vyko į užsienį, tačiau nepagrindžia nei pajamų gavimo, nei jų dydžio, todėl sutiktina su mokesčių administratoriaus pozicija, jog Pareiškėjas nepagrindė ir neįrodė, kad laikotarpiu nuo 1988 iki 2004 metų yra gavęs ir sukaukęs 100000 Lt pajamas iš užsienyje vykdytos veiklos, todėl atsižvelgti į šią Pareiškėjo poziciją nėra pagrindo. Paminėtina ir tai, kad tokio pobūdžio bylose teismas ir mokestinius ginčus nagrinėjančios institucijos vertina mokesčių mokėtojo pozicijos nuoseklumą, po kontrolės veiksmų atlikimo atsirandančius pajamų šaltinių pokyčius, nes šios aplinkybės reikšmingos vertinant naujai nurodytų šaltinių realumą ir pateiktų įrodymų patikimumą. Iš bylos medžiagos matyti, jog nei 2014 metais atlikto mokestinio tyrimo metu, nei mokestinio patikrinimo metu Pareiškėjas (jo sutuoktinė) nebuvo išdėstę pozicijos dėl šio papildomo pajamų šaltinio turėjimo, tai yra J. S. 2013 m. gruodžio mėn. paaiškiniame nurodė, kad pinigų likučiai ne banke yra sukaupti iš darbo užmokesčio ir nuomos pajamų. Paminėtina,

jog nei Pareiškėjas, nei jo sutuoktinė nėra pateikę ir deklaravę 2003-12-31 turėto sukaupto grynųjų pinigų likučio (nors nurodoma, kad toks šaltinis buvo sukauptas iki 2004 m.), kuri būtų naudoję vėlesniais mokestiniais laikotarpiais patiriamoms išlaidoms.

Dėl administracinio pastato statybos išlaidų dydžio ir pateiktų tai pagrindžiančių dokumentų, dėl Pareiškėjui (jo sutuoktinei) 1996–1997 metais padovanotų lėšų. Iš bylos medžiagos matyti, kad J. S. Kauno apskrities valdytojo administracijos Kauno rajono taryba 1996-09-18 išdavė leidimą vykdyti statybos darbus Nr. 31V.St – tai yra statyti garažą su administracinėmis patalpomis adresu: (duomenys neskelbtini). Pagal pateiktus dokumentus (1996-09-18 statybos leidimą, individualaus statinio priėmimo naudoti 1999-03-23 aktą ir Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašą) statybos buvo vykdytos 1996–1998 metais, 1999-03-23 surašytas individualaus statinio priėmimo naudoti aktas. Byloje pateiktame VI Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašė, nurodyta, jog 499,48 kv. m (431, 19 kv. m. pagrindinio) ploto administracinio pastato 1999-01-11 nustatyta atkuriamoji vertė yra 607155 Lt. Mokesčių administratorius laikėsi pozicijos, jog Pareiškėjo šeima, vykdydama šio pastato statybas, būtent joms panaudojo Pareiškėjo nurodomas 1996 metais dovanotas 70000 Lt (35000+35000), 1997 metais – 40000 Lt lėšas (kurių dovanojimo sutartis Pareiškėjas pateikė po pirminio patikrinimo akto surašymo).

Pareiškėjas Komisijai pateikė dokumentus, kuriais Pareiškėjas grindžia daug mažesnes administracinio pastato statybos išlaidas (1995 m. – 7153,95 Lt, 1996 m. – 6246,52 Lt, 1997 m. – 35902,10 Lt, 1998 m. – 30618,18 Lt, 1999 m. – 2664,06 Lt, 2000 m. – 2494,39 Lt, iš viso 85079,2 Lt) negu nustatė mokesčių administratorius, remdamasis VI Registrų centro nustatyta administracinio pastato atkuriamąja verte. Pareiškėjas patirtas išlaidas grindžia pateiktais: prekių gabenimo važtaraščiais kartu kasos pajamų orderio kvitais, kasos aparato kvitais, PVM sąskaitomis faktūromis kartu su pinigų mokėjimo dokumentais. Skundo nagrinėjimo metu buvo sudarytas Pareiškėjo pateiktų dokumentų apyrašas ir atlikta dokumentuose nurodytos informacijos detalizacija (prie dokumento nurodant, kokia ūkinė operacija fiksuota pateiktu dokumentu), todėl sprendime papildomai pasisakytina dėl šių dokumentų įtakos Pareiškėjui apskaičiuotoms sumoms.

Susipažinus su Pareiškėjo Komisijai pateiktais dokumentais, konstatuotina, kad šie dokumentai nesudaro pagrindo kitaip vertinti Kauno AVMI patikrinimo metu konstatuotų aplinkybių ir pripažinti, jog Pareiškėjas įrodė, kad jis realiai patyrė mažesnes statybos išlaidas negu pripažino mokesčių administratorius ir Pareiškėjas (jo šeima) 2006-01-01 galėjo sukaupti piniginių lėšų likutį ne banke.

Pasisakydama dėl pateiktų dokumentų turinio, Komisija pažymi, kad pateikti dokumentai apima ne tik laikotarpį, kuriuo pagal išduotą statybos leidimą buvo vykdyta administracinio pastato statyba (1996–1998 m.), taip pat yra pateikti dokumentai ir už 1990, 1991, 1992, taip pat už 1995, 1999, 2000 metus. Pavyzdžiui, pateiktas 1990-08-08 kooperatyvo „Perspektyva“ krovinio transportavimo važtaraštis Nr. 07719 ir pinigų priėmimo dokumentas Nr. 056393 (nurodyta už „PTK, už montażą, cemento pabrangimą), nerūdinių statybinių gamybinio susivienijimo „Skalda“ (toliau – *Skalda*) 1991-11-23, 1992-03-03 ir 1991-11-06 prekių gabenimo važtaraščiai (kartu su kasos pajamų orderio kvitais) (už kampuotį, už obliuotas spygliuočių lenteles ir „A/e plokštes“), taip pat *Skaldos* 1995 metais išrašyti prekių gabenimo važtaraščiai (su kasos pajamų orderių kvitais (už mažus parapetus, tvoros stulpus, tvoros kepurės, blokeliu), įvairūs 2000 metais surašyti dokumentai. Susipažinus su dokumentų turiniu, matyti, jog jie išrašyti Pareiškėjo, J. S. ar Š. vardu, įsigyjamos prekės ir paslaugos yra susiję su statybos darbais, todėl neatmestina galimybė, jog šios prekės ir paslaugos galėjo būti panaudotos administracinio pastato statybai, kuri pagal išduotą statybos leidimą buvo vykdyta ūkio būdu. Tačiau, įvertinus VI Registrų centro informaciją apie pastato atkuriamąją vertę (tokia vertė yra paskaičiuojama atliekant kadastrinius matavimus, vadovaujantis Nekilnojamojo turto atkūrimo kaštų (statybinės vertės) kainynu, atsižvelgiant į pastato paskirtį, kiekybinius bei kokybinius parametrus), kuri yra 7 kartus didesnė negu Pareiškėjas teigia patyręs statybos išlaidų; tai, jog šie dokumentai yra

pateikiami tik dabartinėje ginčo stadijoje, nors Pareiškėjo atžvilgiu mokesčių administratorius kontrolės veiksmus atlieka nuo 2013 m. pabaigos; taip pat tai, jog tarp pateiktų išlaidų nėra tam tikrų statybos metu įprastai patiriamų išlaidų (pavyzdžiui, išlaidų stogo dangai, medienos išlaidų ir pan.); pagal pateiktą informaciją (nesant sąmatinių skaičiavimų) nėra galimybės spręsti, ar toks medžiagų, darbų kiekis yra pakankamas tokių parametru pastatui pastatyti ir įrengti; nėra pagrindo šiuos dokumentus pripažinti patikimais ir pagrindžiančiais Pareiškėjo (jo šeimos) realiai patirtas administracinio pastato statybos išlaidas. Be to, pažymėtina ir tai, jog nors individualaus statinio priėmimo naudoti 1999-03-23 akte nurodyta vidaus apdailos darbus baigti iki 1999 m. liepos 31 d., todėl neatmestina galimybė, kad tam tikri darbai galėjo būti atliekami ir vėliau, tačiau, Komisijos vertinimu, nėra pagrindo statybos išlaidoms (J. S. 2013-12-09 paaiškinime yra nurodžiusi, kad statybos vyko 1995–1996 metais, o „pridavimas“ 1998–1999 metais) priskirti prekių ir paslaugų, įsigytų 1991, 1992, 1990 metais. Paminėta ir tai, jog pateikti dokumentai iš esmės prieštarauja Pareiškėjo skunde ir viso ginčo metu dėstytai pozicijai apie tai, jog patirtos išlaidos neturėtų viršyti 567000 Lt (skundo 3 psl.) ir statybai nebuvo samdomos statybos firmos, nes pagal pateiktus dokumentus matyti, kad statybinės organizacijos Pareiškėjui (jo šeimai) teikė statybos mechanizmų nuomos paslaugas ir buvo patiriamos išlaidos už autokrano nuomą, betono maišyklės nuomą, automašinos panaudojimą ir pan. Paaiškinimo dėl pasikeitusios pozicijos dėl patirtų statybos išlaidų dydžio ir tik šioje stadijoje pateikiamų išlaidas pagrindžiančių dokumentų Pareiškėjas nepateikė, nors pagal dokumentų surašymo laiką matyti, kad juos Pareiškėjas galėjo pateikti ir Inspekcijai bei vietos mokesčių administratoriui.

Paminėtina ir tai, jog net ir tuo atveju, jeigu daryti prielaidą, kad Pareiškėjo šeima yra patyrusi tik tokio dydžio statybos išlaidas, kokioms pateikia pagrindžiančius dokumentus, matyti, jog laikotarpiu iki 2006-01-01 Pareiškėjo šeima negalėjo būti sukaupusi piniginių lėšų likučio.

Iš Kauno AVMI surinktos informacijos matyti, jog laikotarpiu nuo 1993 m. birželio mėnesio iki 2005-12-31 Pareiškėjo šeima yra patyrusi iš viso 928212 Lt išlaidas ir gavusi 144823 Lt pajamas. Pakartotinio patikrinimo metu Kauno AVMI papildomai pripažino Pareiškėjo ir jo sutuoktinės tėvų 1996–1997 metais dovanotas 110000 Lt lėšas. Pareiškėjo ir J. S. gautų pajamų ir išlaidų dydžiai yra nurodyti Kauno AVMI 2014-12-18 patikrinimo akte Nr. FR0680-847 (7–11 psl.), prieštaravimų dėl šios Kauno AVMI surinktos informacijos Pareiškėjas nepareiškė (išskyrus tai, jog laikėsi pozicijos, kad papildomai 1996–1997 metais jo šeima yra gavusi 110000 Lt (ši pozicija įvertinta pakartotinio patikrinimo metu), laikotarpiu nuo 1988 iki 2004 metų sukaupe 100000 Lt (dėl šių pajamų jau pasisakyta sprendime), o dalis išlaidų namui Pivašiūnų seniūnijoje statyti yra patirtos kitais mokestiniais laikotarpiais nei nustatė mokesčių administratorius. Todėl pirminio patikrinimo metu mokesčių administratorius yra konstatavęs, kad laikotarpiu iki 2006-01-01 Pareiškėjo šeima yra gavusi 779254 Lt pajamas (įvertinus 2015-12-31 2065 Lt pinigų likutį banke), o įvertinus 1996–1997 metais dovanotas lėšas (kurių šaltiniai pateikti po pirminio patikrinimo akto surašymo), pakartotinio patikrinimo metu konstatuota, kad Pareiškėjas su sutuoktine yra gavę 669254 Lt pajamas, kurių šaltiniai yra nežinomi. Todėl net ir pripažinus, kad Pareiškėjo administracinio pastato statybos išlaidos siekia iš viso 85079,2 Lt, tai yra 532055,8 Lt mažesnės negu nustatyta VĮ Registrų centro, teigti, kad Pareiškėjo šeima galėjo 2006-01-01 sukaupti piniginių lėšų likutį nėra pagrindo. Iš Kauno AVMI surinktos informacijos matyti, kad iki administracinio pastato statybos pradžios Pareiškėjas ir jo sutuoktinė yra gavę: 1993 metais 7000 Lt nekilnojamojo turto pardavimo pajamas (šiam turtui įsigyti 1993 m. patyrę 6150 Lt išlaidas), 1994 metais –3633 Lt (144+3489); 1995 metais – 5206 Lt (1803+3403), 1996 metais – 6045 Lt darbo užmokesčio pajamas, iš kurių turėjo dengti vartojimo išlaidas, vykdyti statybas, todėl mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, jog iš galimai gautų tėvų dovanotų pajamų buvo dengiamos Pareiškėjo ir jo sutuoktinės vykdomos administracinio pastato statybos išlaidos ir sukaupti papildomo pajamų likučio 2006-01-01 Pareiškėjo šeima negalėjo.

Įvertinusi aptartas aplinkybes, Komisija laikosi pozicijos, kad mokesčių

administratorius mokestinio patikrinimo metu tinkamai vertino faktines aplinkybes, taip pat mokėtojo naudai vertino naujai po pirminio patikrinimo pateiktus dokumentus, juos pripažindamas Pareiškėjo pajamas pagrindžiančiais dokumentais.

Todėl Komisijai pateikti dokumentai nepripažintini turinčiais įtakos Pareiškėjo (jo šeimos) 2006-01-01 galimai turėto pinigų likučio ne banke dydžiui.

Dėl gyvenamojo namo, esančio (duomenys neskelbtini, statybos išlaidų paskirstymo. Iš bylos medžiagos matyti, jog mokesčių administratorius pakartotinio patikrinimo metu laikėsi pozicijos, jog šio pastato statybos vyko nuo 2002 iki 2006 metų. Detalus šio pastato statybos išlaidų apskaičiavimas ir paskirstymas pagal atskirus laikotarpius yra pateiktas Kauno AVMI 2014-12-18 patikrinimo akto Nr. FR0680-847 4.16 punkte ir 5.9 punkte, iš kurių matyti, kad statybos išlaidos yra apskaičiuotos laikotarpiu nuo statybos leidimo išdavimo iki namo bei ūkinio pastato statybinės vertės nustatymo (2006-02-20). Po atliktų pastatų inventorizavimo, statybinės vertės nustatymo veiksmų Pareiškėjas, remdamasis 2006-03-22 Statybos inspektoriaus pažyma Nr. STG-1-12 (9.9), įregistravo 72 proc. baigtumo gyvenamąjį namą ir 43 proc. baigtumo ūkinį pastatą. Kauno AVMI, remdamasi VĮ Registrų centro pateikta informacija apie pastatų statybos laiką (2002–2006 metai), konstatavo, jog statybos vyko 45 mėnesius ir statybos išlaidos (nustatytos pagal gyvenamojo namo ir ūkinio pastato statybines vertes (80300+5640) buvo paskirstytos proporcingai statybos mėnesiams, laikantis pozicijos, kad kiekvieną mėnesį buvo patiriamos 1909,8 Lt išlaidos. Tokiu būdu pripažinta, kad 2002 metais patirta 13369 Lt, 2003, 2004, 2005 metais – po 22917 Lt, o 2006 metais – 3820 Lt išlaidų. Pareiškėjas apskaičiuotų namo ir ūkinio pastato išlaidų neginčija, tačiau laikosi pozicijos, kad statybos vyko 2002–2003 metais, vėliau namas nebuvo statomas, dokumentiniai įrodymai ar kiti duomenys, pagrindžiantys Pareiškėjo tvirtinimą, byloje nėra pateikti. Pasisakant dėl šio Pareiškėjo motyvo, paminėtina, jog pasirinkdamas tokį vykdytos statybos išlaidų skaičiavimo būdą, mokesčių administratorius rėmėsi VĮ Registrų centro informacija apie statinių statybos metus (nurodoma, kad statyba buvo vykdyta 2002–2006 metais), todėl, siekdamas įrodyti kitokias faktines aplinkybes nei yra užfiksuota oficialiame registre, Pareiškėjas turi nuginčyti šios informacijos tikrumą ir patikimumą bei įrodyti kitokių faktinių aplinkybių buvimą. Paminėtina ir tai, jog teismų praktika, aiškindama MAĮ 67 str. 2 dalyje įtvirtintą pareigą – paneigti mokesčių administratoriaus nustatytas aplinkybes, akcentuoja, kad „kai mokesčių administratorius yra surinkęs atitinkamus faktinius duomenis ir jais grindžia apskaičiuotus papildomus mokesčius bei su jais susijusias sumas, mokesčių mokėtojui apsiginti galimybė atsiranda, kai jis savo ruožtu teikia kitokius faktinius duomenis, suponuojančius priešingą nei mokesčių administratoriaus padarytą išvadą. Apsiribojimas vien teiginiais, atsikirtimais, nepagrįstais jokiais įrodymais, negali nulemti sprendimo, priimtino mokesčių mokėtojo naudai“ (LVAT 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1527/2010, tokios pat pozicijos dėl įrodinėjimo pareigos LVAT laikėsi ir 2010-10-25 nutartyje adm. byloje Nr. A-438-1147/2010, 2011-01-03 nutartyje adm. byloje Nr. A-556-1632/2010, 2011-12-22 nutartyje adm. byloje Nr. A-575-912/2011). Ginčo byloje Pareiškėjas nepateikė įrodymų ar duomenų, kurie paneigtų oficialiajame registre esančią informaciją, todėl Komisija neturi pagrindo kitaip vertinti mokesčių administratoriaus nustatytas aplinkybes.

Apibendrinama aptartas aplinkybes, Komisija konstatuoja, kad Pareiškėjas nepagrindė papildomų 1988–2004 metais gautų pajamų iš užsienio, taip pat nepagrindė kitokio gyvenamojo namo ir ūkio pastato, esančių (duomenys neskelbtini), statybos laikotarpio negu nustatė mokesčių administratorius, Pareiškėjo pateikti statybos išlaidas pagrindžiantys dokumentai negali būti pripažinti objektyviai pagrindžiančiais realiai patirtų administracinio pastato, esančio (duomenys neskelbtini), statybos išlaidų dydį ir turinčiais įtakos 2006-01-01 turėto pinigų likučio ne banke dydžiui. Todėl, remdamasi tuo, kas išdėstyta ir atsižvelgdama į tai, jog nei Pareiškėjas, nei jo sutuoktinė nėra teikę vienkartinės 2003-12-31 turėto turto deklaracijos ir nėra deklaravę grynųjų pinigų likučio, Komisija laikosi pozicijos, kad mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, jog Pareiškėjo šeima 2006-01-01 neturėjo sukaupti grynųjų pinigų likučio.

Dėl pajamų ir išlaidų už laikotarpį nuo 2006-01-01 iki 2008-12-31. Iš patikrinimo akte pateiktos informacijos matyti, kad pakartotinio patikrinimo metu mokesčių administratorius, atsižvelgęs į Pareiškėjo pastabose išdėstytą poziciją, kad su Pareiškėjo šeima gyveno J. S. tėvai: I. Š. (mirė 2006-04-05) ir S. Š., taip pat sūnus N. S. šiuo laikotarpiu buvo išlaikomas tėvų, iš naujo apskaičiavo šio laikotarpio pajamas ir išlaidas, konstatuodamas, kad šiuo laikotarpiu Pareiškėjo šeima gavo 421402 Lt pajamas, tai yra 30453 Lt daugiau pajamų negu nustatyta pirminio patikrinimo metu (buvo nustatytos 390949 Lt pajamos). Didesnės pajamos buvo nustatytos Pareiškėjo šeimos pajamoms priskyrus S. Š., I. Š. gautas pajamas ir sūnaus M. S. 2008 metais gautą 6579 Lt darbo užmokestį. Taip pat nustatytos 353032 Lt išlaidos, tai yra 26136 Lt didesnės negu nustatyta pirminio patikrinimo metu. Įvertinusi gautas pajamas ir patirtas išlaidas, Kauno AVMI konstatavo, jog Pareiškėjo šeima galėjo turėti 67963 Lt pinigų ne banke likutį, kuris yra 4317 Lt didesnis nei nustatytas pirminio patikrinimo metu (67963-63646).

Pareiškėjas neginčija šiuo laikotarpiu nustatyto pajamų dydžio ir S. Š., I. Š., taip pat M. S. gautų pajamų priskyrimo bendroms pajamoms, tačiau nesutinka su nustatyto gryųjų pinigų ne banke likučio dydžiu, nurodydamas, kad šiuo laikotarpiu šeima taupiai gyvendama yra patyrusi daug mažesnes vartojimo išlaidas (iš viso 50800 Lt) ir jas nurodė mokesčių administratoriui, todėl mokesčių administratorius neturėjo pagrindo išlaidas nustatyti pagal Statistikos departamento duomenis. Be to, Pareiškėjo teigimu, mokesčių administratorius netinkamai įvertino S. Š. gyvenimo kartu aplinkybes, nes ji turi savo pajamas, kartu maitinasi ir dengia gyvenamojo ploto išlaidas. Todėl, Pareiškėjo nuomone, jo šeima turėjo turėti daug didesnę gryųjų pinigų likutį ne banke (kokį konkrečiai Pareiškėjas skunde nenurodo).

Pasisakant dėl šių Pareiškėjo motyvų, konstatuotina, kad mokesčių administratorius pakartotinio patikrinimo metu atsižvelgė į Pareiškėjo pastabose nurodytas aplinkybes dėl S. Š. ir I. Š. (iki 2006-04-05) gyvenimo kartu, todėl bendroms Pareiškėjo šeimos pajamoms buvo priskirtos ir *šių asmenų pajamos*, kuriomis buvo padidintos bendros Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamos 2006–2008 metais. Atitinkamai Pareiškėjo minimos S. Š. išlaidos (kurios dėl S. Š. gyvenimo kartu aplinkybių buvo priskirtos Pareiškėjo šeimos išlaidoms) buvo dengiamos ne iš Pareiškėjo ir jo sutuoktinės gautų pajamų, o iš pačios S. Š. pajamų. Palyginus pirminiame patikrinimo akte nustatytą 63646 Lt gryųjų pinigų ne banke likutį 2008-12-31 ir pakartotinio patikrinimo metu nustatytą 67963 Lt šio laikotarpio pinigų likutį ne banke, matyti, kad Kauno AVMI parinko Pareiškėjui palankesnę šio laikotarpio pajamų ir išlaidų apskaičiavimo metodiką. Komisijos vertinimu, mokesčių administratoriaus pasirinktas pajamų / išlaidų skaičiavimo būdas atitinka mokesčiniuose teisiniuose santykiuose taikytinus protingumo ir teisingumo kriterijus (MAĮ 8 str. 3 dalis), todėl nėra pagrindo sutikti su Pareiškėjo pozicija, kad mokesčių administratorius netinkamai įvertino Pareiškėjo uošvės (S. Š.) gyvenimo kartu aplinkybes, nes priskyrus Pareiškėjo šeimai S. Š. pajamas, iš jų ir buvo dengiamos jos išlaidos, gyvenant kartu su Pareiškėjo šeima.

Susipažinusi su byloje surinkta medžiaga, Komisija neturi pagrindo pagrįstais pripažinti Pareiškėjo motyvus dėl kitokio išlaidų dydžio nei nustatė mokesčių administratorius. Skunde Pareiškėjas nurodo, kad jo šeima yra patyrusi apie 50800 Lt išlaidas (toks išlaidų dydis nurodytas J. S. 2013-12-09 paaiškinime), tačiau šio išlaidų dydžio Pareiškėjas (jo sutuoktinė) nepagrindė dokumentais, skaičiavimais ar kitais įrodymais, todėl Kauno AVMI Pareiškėjo šeimos išlaidas apskaičiavo, remdamasi Statistikos departamento pateiktais duomenimis. Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 (Žin., 2004, Nr. 86-3156, toliau – Taisyklės) 16 punktą numato, jog mokesčių mokėtojo mokesčių bazę nustatinėjant išlaidų būdu, tais atvejais, kai nėra galimybių nustatyti konkrečių išlaidų sumų, vertinimui atlikti gali būti naudojami statistiniai duomenys ar duomenys iš kitų, Taisyklių X dalyje nurodytų informacijos šaltinių. Pažymėtina, jog mokesčių administratorius turi parinkti tokius informacijos ir duomenų šaltinius, kurių pagrindu atliktas vertinimas leistų kuo tiksliau

nustatyti mokesstinės prievolės dydį. Nustatinėjant mokesčių bazę pagal administratoriaus įvertinimą ar nustatant mokesčių mokėtojo galėtą turėti piniginių lėšų likutį, vartojimo išlaidos yra sudėtinė mokėtojo išlaidų dalis, turinti tiesioginę įtaką mokesčių basei (nuo kurios skaičiuojami mokesčiai) ar pinigų likučiui, juos didinanti arba mažinanti, todėl mokesčių mokėtojas realiai patirtų išlaidų dydį turi pagrįsti. Pareiškėjui (jo sutuoktinei) nepagrindus paaiškinime nurodytų išlaidų dydžio, mokesčių administratorius pagrįstai šias išlaidas nustatė pagal Statistikos departamento skelbiamą išlaidų dydį, todėl konstatuotina, kad Kauno AVMI pasirinktas išlaidų nustatymo būdas atitinka Taisyklėse nustatytus išlaidų nustatymo kriterijus. Įvertinusi byloje pateiktą informaciją, Komisija neturi pagrindo konstatuoti, kad Pareiškėjo šeima realiai yra patyrusi mažesnes išlaidas, negu pripažino mokesčių administratorius. Paminėtina ir tai, jog vietos mokesčių administratorius patikrinimo akte argumentavo, kodėl nėra pagrindo Pareiškėjo šeimai taikyti mažesnes vartojimo išlaidas negu statistinės. Tai yra Pareiškėjo šeima 2006–2008 metais turėjo 4 automobilius (*Asve Gazelle, Opel Tigra, BMW 330, Mercedes Benz CLS 320*), A. Š. 2001-11-08 buvo įsigijusi nekilnojamąjį turtą – 206/10000 dalis poilsio pastato, esančio Palangoje. Mokesčių administratoriaus vertinimu, tiek aptartam kilnojamajam, tiek nekilnojamajam turtui išlaikyti ir eksploatuoti yra patiriamos didesnės išlaidos. Mokestiniuose teisiniuose santykiuose yra įtvirtinti ir taikomi protingumo, teisingumo, turinio viršenybės prieš formą principai, kurie įpareigoja tam tikras mokėtojo nurodomas aplinkybes įvertinti kartu su kitais surinktais duomenimis, atsižvelgiant į tai, ar nurodomos aplinkybės atitinka įprastą gyvenimo ar ekonominę logiką. Todėl Komisija, atsižvelgdama į tai, kad Pareiškėjas nei mokesčių administratoriui, nei Komisijai nepateikė įrodymų, kurie paneigtų mokesčių administratoriaus nustatytas aplinkybes ir pagrįstų Pareiškėjo skunde nurodomas aplinkybes, jog realiai šeima šiuo laikotarpiu patyrė daug mažesnes išlaidas negu pateikiami Statistikos departamento duomenys, neturi pagrindo kitaip vertinti Kauno AVMI patikrinimo akte nustatytų aplinkybių.

Dėl gyvenamojo namo, esančio (duomenys neskelbtini), statybos. Iš byloje surinktos informacijos nustatyta, kad S. Š. (Pareiškėjo uošvei) pagal 1998-01-16 apskrities viršininko įsakymą Nr. 05-167 ir 1998-01-16 apskrities viršininko sprendimą Nr. 52/6499 buvo atkurta nuosavybės teisės į turėtą žemę natūra (duomenys neskelbtini), suteikiant 0,18 ha sklypą (dabartinis adresas: (duomenys neskelbtini)). Šiuo adresu, remiantis 1998-09-15 apskrities viršininko įsakymu, įregistruotas S. Š. priklausantis 215,70 kv. m. gyvenamasis namas ir kiti statiniai. S. Š. pagal 204-10-14 apskrities viršininko įsakymą Nr. 02-01-8491 pakeitė 0,1760 žemės sklypo adresu: (duomenys neskelbtini), pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį iš žemės ūkio paskirties į kitą (naudojimo būdas – gyvenamoji teritorija, naudojimo pobūdis – sodybinis užstatymas). S. Š. žemės sklypas pagal 2009-06-04 apskrities viršininko įsakymą Nr. 02-01-5821 buvo padalintas į du sklypus: 0,1140 ha žemės sklypą (duomenys neskelbtini) ir 0,0620 ha žemės sklypą (duomenys neskelbtini). Pagal S. Š. prašymą Kauno m. savivaldybės administracija 2009-10-27 išdavė statybos leidimą vienbučiam gyvenamajam namui statyti, adresu: (duomenys neskelbtini). Atsižvelgiant į šias aplinkybes, S. Š. atžvilgiu buvo atliktas operatyvus patikrinimas, surašant 2013-08-28 priešpriešinės informacijos surinkimo pažymą Nr. AU17-158, vėliau atliktas mokesstinis tyrimas, surašant 2014-02-27 mokesstinio tyrimo rezultatų ataskaitą Nr. FR0686-203. Šių veiksmų atlikimo metu buvo įvertintos S. Š. pajamos ir išlaidos, jos vardu vykdoma gyvenamojo namo statyba. Kauno AVMI, remdamasi atlikta S. Š. pajamų ir išlaidų analize, konstatavo, jog ji 2008-01-01 negalėjo sukaupti jos 2014-02-07 paaiškinime nurodyto iš santaupų 2008-01-01 sukaupto 99000 Lt likučio. Įvertinęs nustatytas aplinkybes, taip pat S. Š. paaiškinimus apie statybų eigą, kad statybas vykdė žentas A. S. ir anūkas N. S. ; tvirtinimus apie prisidėjimą prie statybos išlaidų, tačiau nekonkretizuojant kiek ir koku būdu; statybos priežiūrą vykdančio subjekto vadovo paaiškinimą apie tai, kad viskas buvo derinama su Pareiškėju; S. Š. finansines galimybes dengti statytų išlaidas; aplinkybes, kad M. S. galimybes finansuoti statybas atsirado tik 2011 metais, vietos mokesčių administratorius konstatavo, kad statybas vykdė Pareiškėjas su sutuoktine. Mokesčių administratorius, skaičiuodamas namo statybos

išlaidas, nors ir vertino kitus galimas statybos išlaidas pagrindžiančius informacijos šaltinius, tačiau atsižvelgdamas į nedidelius statybų kainų skirtumus, pripažino, kad statybos išlaidų yra patirta tiek, kiek išlaidas pateisinančių dokumentų pateikė Pareiškėjas ir jo sutuoktinė. Nors Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus pozicija, tačiau įrodymų, kurie leistų kitaip vertinti patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, nepateikia, nurodydamas, kad Kauno AVMI nepagrįstai konstatavo, jog N. S. neprisidėjo prie statybų, viršydama įgaliojimus pasisakė dėl S. Š. pajamų, vykdydama Pareiškėjo ir jo sutuoktinės patikrinimus.

Pasisakant dėl Kauno AVMI įgaliojimų vertinti S. Š. pajamas ir išlaidas, paminėtina, kad nei mokestiniai, nei procesiniai įstatymai neriboja priemonių, kuriomis mokesčių administratorius gali grįsti apskaičiuotas mokesčių sumas ir su apmokestinimu susijusias aplinkybes, tačiau šios priemonės turi atitikti bendruosius įrodymams keliamus reikalavimus: teisėtumo, leistinumo, pakankamumo, sąsajumo. Todėl mokesčių ginčų nagrinėjimo praktikoje leistiniais įrodymais yra pripažįstama mokėtojų mokesstinio tyrimo ar kitų veiksmų atlikimo metu surinkta informacija apie mokėtojo, kurio lėšomis tikrinamasis asmuo grindžia pajamas, pajamų ir išlaidų duomenis, galėjamą sukaupti tam tikras lėšas ir jas skolinti, dovanoti, panaudoti. Kaip jau aptarta anksčiau, Kauno AVMI, vykdydama jai pavestas funkcijas pagal užduotį atlikti mokesčių tyrimą, pavedimą atlikti operatyvų patikrinimą, S. Š. atžvilgiu atliko operatyvų patikrinimą ir mokesčių tyrimą, kurių metu konstatavo, kad S. Š. negalėjo turėti jos paaiškinimuose nurodyto pinigų likučio, ši informacija buvo panaudota Pareiškėjo (jo sutuoktinės) patikrinimo metu, todėl teigti, kad Kauno AVMI viršijo jai suteiktus įgaliojimus, nėra pagrindo. Apie šias aplinkybes buvo žinoma ir Pareiškėjui (jo sutuoktinei), nes S. Š. mokesstinio tyrimo ataskaitoje nurodyta, kad atliekant S. Š. operatyvų patikrinimą, Pareiškėjas ir J. S. buvo atvykę pas mokesčių administratorių paaiškinti apie vykdytas statybas, adresu: (duomenys neskelbtini). Pasisakant dėl Pareiškėjo skunde akcentuojamų aplinkybių, kad dalį namo statybos išlaidų dengė S. Š., o tarp artimų giminaičių nėra poreikio lėšų perdavimą įforminti kokiais nors dokumentais, pažymėtina, kad į šias aplinkybes atsižvelgė Kauno AVMI, pasirinkdama Pareiškėjo (jo šeimos) pajamų ir išlaidų apskaičiavimo būdą. Tai yra po pirminio patikrinimo Pareiškėjui pateikus informaciją, kad S. Š. gyveno kartu su Pareiškėjo šeima, Kauno AVMI pakartotinio patikrinimo metu, remdamasi šiomis aplinkybėmis, S. Š. pajamas (iki 2006 m. balandžio mėnesio ir I. Š. pajamas) priskyrė bendroms *Pareiškėjo šeimos* pajamoms, iš kurių buvo dengiamos ir bendros kartu gyvenusių asmenų išlaidos, įskaitant ir gyvenamojo namo, esančio (duomenys neskelbtini), statybos išlaidas. Šioms pajamoms buvo priskirtos ir namo statybos metu M. S. gautos pajamos (tai pagrindžia Kauno AVMI akte esančios atskirų metų pajamų / išlaidų skaičiavimo lentelės, pavyzdžiui, akto 9.1 punkte esanti lentelė), todėl teigti, kad mokesčių administratorius neįvertino galimo S. Š. ir M. S. indėlio, vykdant statybas, nėra pagrindo. Byloje nėra įrodymų apie kitus S. Š. ir M. S. pajamų šaltinius, S. Š. santaupų turėjimas yra grindžiamas tik tvirtinimu apie ilgą darbinę veiklą (nuo 1995-01-01 S. Š. yra pensininkė), daržovių auginimą, 2014-02-07 paaiškinime S. Š. yra nurodžiusi, kad po vyro mirties paveldėjo 49000 Lt santaupų ir pati turėjo sukaupti 49000 Lt, iš viso turėjo 99000 Lt. Mokesstinio tyrimo metu mokesčių administratorius įvertino aplinkybes dėl galimai turėtų santaupų ir nustatė, kad I. Š. vienoje sąskaitoje esantis likutis 0,33 Lt buvo išmokėtas 2002-06-18, o kitoje sąskaitoje 2006-08-23 likutis – 0 Lt. Paveldėjimo pagal įstatymą teisės liudijime nėra jokių kitų įrašų apie S. Š. paveldėtus grynuosius pinigus ar kitą turtą. Byloje taip pat nėra pateikta jokių duomenų, kad 2003-12-31 S. Š. šeima būtų pateikusi vienkartinio turto deklaracijas ir deklaravusi kokias nors santaupas. Todėl konstatuotina, kad ginčo byloje nėra pateikta jokių įrodymų, kad su Pareiškėjo šeima gyvenusi S. Š. turėjo daugiau pajamų negu nustatė mokesčių administratorius, kurias papildomai galėjo panaudoti šeimos (taip pat anūkiui statomo gyvenamojo namo) išlaidoms padengti.

Pasisakant dėl mokesčių administratoriaus konstatuotų aplinkybių, jog realiai gyvenamojo namo statybą vykdė Pareiškėjas ir jo sutuoktinė, nepaisant to, kad statybos leidimas buvo išduotas S. Š. vardu, jos vardu yra pildomas statybos žurnalas, jos vardu yra išrašyta dalis statybos išlaidas pagrindžiančių dokumentų, ji pati iš savo sąskaitos yra atlikusi

mokėjimus AB „VST“, konstatuotina, kad šios aplinkybės, atsižvelgiant į mokestiniuose teisiniuose santykiuose taikomą turinio viršenybės prieš formą principą (MAĮ 10 str.), kuris įpareigoja mokesčių administratorių nustatyti tikrąsias su apmokestinimu susijusias aplinkybes, nepaisant jų dokumentinio (formalaus) įforminimo, taip pat taikomi protingumo ir teisingumo kriterijai, nesudaro pagrindo kitaip vertinti Kauno AVMI nustatytų aplinkybių. Iš mokesčių administratoriaus surinktos informacijos nustatyta, kad visi apklausti asmenys, patvirtinę, jog namas statomas N. S. , pagal turimą informaciją visus aktyvius su statybomis susijusius veiksmus atlieka Pareiškėjas, su juo derinami visi su statyba susiję veiksmai, ką patvirtino ir statybos priežiūrą vykdęs P. J. . Byloje pateikti išlaidas grindžiantys dokumentai rodo, kad esmines statybos išlaidas pagrindžiantys dokumentai yra surašyti Pareiškėjo vardu, pavyzdžiui, namo rentinio (kuris sudaro esminę išlaidų dalį) pirkimo sutartį, pinigų mokėjimą pagrindžiančius dokumentus yra pasirašęs Pareiškėjas, dalis išlaidas pagrindžiančių dokumentų nors ir yra išrašyti S. Š. vardu, tačiau pinigų mokėjimą įforminantys dokumentai išrašyti A. S. vardu. Nors akcentuojamas įmokos mokėjimas AB „VST“, tačiau mokestinio tyrimo atskaitoje nurodoma, kad, FNTT pateiktos informacijos duomenimis, S. Š. vardu 2009-09-29 įnešta į AB „SEB“ banko sąskaitą gavėjui AB „VST“, AB „VST“ 2009-12-16 bankiniu pavedimu grąžino S. Š. 1524,86 Lt permoką, S. Š. panašaus dydžio 1500 Lt mokėjimą 2010-07-08 atliko N. S. . Aptartų aplinkybių visuma rodo, kad, nepaisant gyvenamojo namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybos dokumentų (statybos leidimo, statybos žurnalo) formavimo S. Š. vardu, mokesčių administratorius pagrįstai statytoju pripažino Pareiškėją (su sutuoktine), o kitų šeimos narių įnašas, statant šeimos nariui namą, buvo įvertintas šių asmenų pajamas pridėdant prie Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamų, iš kurių buvo dengiamos namo statybos išlaidos, kas atitinka mokesčių bazei apskaičiuoti keliamus protingumo ir teisingumo reikalavimus.

Dėl pajamų ir išlaidų už laikotarpį nuo 2009-01-01 iki 2012-12-31. Dėl paskolų iš P. B. . Iš Pareiškėjo skundo matyti, jog Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus pozicija dėl 2009-12-21 ir 2010-04-15 skolos rašteliais įformintų paskolų nebuvimo, nurodydamas, kad jis realiai yra pasiskolinęs iš P. B. ir paskolas yra grąžinęs, todėl jo pajamos buvo didesnės ir Pareiškėjo šeimai netrūko pajamų išlaidoms padengti. Posėdžio Komisijoje metu kartu su Pareiškėju dalyvavęs P. B. nurodė, kad jau seniai pažįsta Pareiškėją ir patvirtino lėšų paskolinimą jam. P. B. papildomai nurodė, kad lėšas iš JAV parsigabeno JAV doleriais, Pareiškėjui paskolas suteikė litais, pinigai yra grąžinti, buvo surašyti dokumentai, kurie, paskolas P. B. grąžinus, buvo grąžinti Pareiškėjui. Įvertinusi ginčo byloje surinktą informaciją ir įrodymus, Komisija sutinka su mokesčių administratoriaus pozicija, kad Pareiškėjo 2009 m. gruodžio ir 2010 m. balandžio mėnesį nurodomos paskolos jam realiai nebuvo suteiktos, nepaisant to, kad paskolas suteikęs asmuo savo paaiškinime mokesčių administratoriui ir, Pareiškėjo iniciatyva atvykęs į posėdį Komisijoje, šias aplinkybes patvirtino. Kaip jau paminėta anksčiau sprendime, kontrolės veiksmai Pareiškėjo ir jo sutuoktinės atžvilgiu buvo atliekami nuo 2013 m. pabaigos, 2013 m. Pareiškėjas ir J. S. yra pateikę Kauno AVMI paaiškinimus. Pareiškėjas 2013-12-09 pateiktame paaiškinime, atsakydamas į klausimą apie suteiktas ir gautas paskolas laikotarpiu nuo 2006-01-01 iki 2012-12-31, yra pateikęs tik sutartis su UAB „S1“, kuriomis Pareiškėjas 2009–2010 metais kaip akcininkas įmonei teikė beprocentes paskolas, J. S. 2013-12-09 paaiškinime jokios informacijos apie paskolas nenurodė. Mokesčių administratoriui informacija apie paskolinius santykius su P. B. nebuvo teikiama iki pastabų pateikimo Kauno AVMI, tai yra po Kauno AVMI 2014-12-18 patikrinimo akto Nr. FR0680-847 surašymo kartu su pastabomis buvo pateikti skolos rašteliai ir pastabose nurodyta, kad „patikrinimo akte neatsižvelgta, kad 2009-12-21 Pareiškėjas pasiskolino 45000 Lt, tokiu būdu sutuoktinių pajamos 2009 metais buvo 72976 Lt“ (tokios pat pastabos nurodytos ir dėl 2010 metų pajamų ir išlaidų). Kauno AVMI pakartotinio patikrinimo metu nustatė, kad P. B. turėjo finansines galimybes paskolinti lėšas, tačiau, įvertinusi informacijos pateikimo apie paskolinius santykius laiką; nustatytus prieštaravimus paskolos davėjo paaiškinimuose; taip pat aplinkybes dėl paskolos davėjo ir

Pareiškėjo tarpusavio ryšių (P. B. gyvena kartu su Pareiškėjo seserimi), konstatavo, kad pateikti skolos rašteliai vertintini kaip Pareiškėjo gynybinė pozicija, siekiant išvengti mokestinių prievolių.

Pasisakant dėl Inspekcijos pozicijos pagrįstumo, paminėtina, kad LVAT praktikoje įprastai pirmenybė teikiama pirminiems, laiko ir kitų aplinkybių nepaveiktiems parodymams (LVAT 2007-03-15 nutartis adm. byloje Nr. A-17-301/2007; 2009-06-12 nutartis adm. byloje Nr. A-556-695/2009), o situacija, kai mokesines prievoles įtakojantys dokumentai ir įrodymai yra pateikiami jau po įvykdytų kontrolės veiksmų, vertintina kritiškai (LVAT 2010-09-06 nutartis adm. byloje Nr. A-556-983/2010, 2011-01-03 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1632/2010, 2016-02-17 nutartis adm. byloje Nr. A-289-556/2016), nes, teismo manymu, nors tai „nėra draudžiama, tačiau užkerta galimybę tikėti pareiškėjo sąžiningumu“, taip pat tokio pobūdžio aplinkybės liudija ne mokėtojo naudai, taip pat teismas kritiškai vertina įrodymus, kurie teikiami su mokėtoju susijusių asmenų, jeigu šie duomenys nėra pagrįsti kitais objektyviais įrodymais, o atliktiems veiksams nepateikiamas logiškas paaiškinimas (2010-09-06 nutartis adm. Nr. A-556-983/2010; 2013-03-05 nutartis adm. byloje Nr. A-556-404/2013). Ginčo byloje nustatyta, kad Pareiškėjas įrodymus apie jam 2009–2010 m. paskolintas lėšas pateikė po 2014 m. gruodžio mėnesį atlikto patikrinimo, kai buvo aiškiai įvardytos tam tikrais mokestiniais laikotarpiais trūkstamos sumos, mokesčių administratorius nustatė tikrinamojo laikotarpio išlaidas, pajamas ir turimus pinigų likučius, kurie buvo naudojami vėlesniais mokestiniais laikotarpiais patirtoms išlaidoms. Buvo pateikti 2009-12-21 ir 2010-04-15 skolos rašteliai, pagal kuriuos Pareiškėjas nurodo pasiskolinęs po 45000 Lt, nurodyti grąžinimo terminai iki 2012-01-31, yra Pareiškėjo parašas, taip pat P. B. patvirtinimas apie pinigų grąžinimą 2011-05-20 ir 2012-01-25. Pakartotinio Kauno AVMI patikrinimo metu buvo apklaustas P. B., kuris 2015-05-13 paaiškiniame Nr. MPD6-61 nurodė, jog Pareiškėjui skolino du kartus po 40000 Lt, paskolas suteikė 2008–2009 metais (konkrečios datos nenurodė). P. B. teigimu, skolinant pinigus ir juos grąžinant, tai patvirtinantys dokumentai nebuvo surašomi, pinigai buvo perduoti skolintojo namuose, liudytojų nebuvo, pinigai buvo saugomi namuose, pinigai suteikti iš gautų lėšų už parduotą gyvenamąjį namą Floridoje, pinigai buvo skolinami, nes Pareiškėjas statė gyvenamąjį namą Kaniūkuose, skolintojas tikėjosi, kad pinigai bus grąžinti, nes Pareiškėjas turėjo taksi parką ir daug automobilių. Aptartas P. B. paaiškinimų turinys rodo, kad mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo prieštaravimus tarp Pareiškėjo nurodomų ir paskolos rašteliais grindžiamų paskolų suteikimo aplinkybių bei paskolos davėjo informacijos (skiriasi paskolos davėjo ir gavėjo nurodomas paskolų suteikimo laikas, paskolų dydis, paskolų suteikimo ir grąžinimo įforminimas). LVAT 2007-03-15 nutartyje adm. byloje Nr. A-17-301/2007 yra išaiškines, jog įrodinėjimo dalykas šiuo atveju yra aplinkybės, ar pinigų sumos mokesčių mokėtoju realiai buvo ar nebuvo perduotos, t. y. gautos ar negautos pajamos. Išvados apie mokesčių mokėtojo tam tikrų civilinių sandorių pagrindu gautų pajamų realumą darytinos sistemiškai bei kompleksiškai įvertinus visus tiesioginius bei netiesioginius įrodymus, pagrindžiančius ar paneigiančius objektyvų pajamų gavimo faktą. Vien atskirų formalių įrodymų (pavyzdžiui, paprasta rašytine ar notarine forma sudarytų sutarčių) apie pajamas pateikimas, nesant realaus pajamų gavimo fakto, patvirtinto visapusiška pajamų gavimo faktinių aplinkybių analize, paties pajamų gavimo nepagrindžia (LVAT 2011-02-04 nutartis adm. byloje Nr. A-438-201/2011; 2011-04-01 nutartis adm. byloje Nr. A-438-953/2011; 2011-09-15 nutartis adm. byloje Nr. A-442-2502/2011). Paminėtina ir tai, jog pajamų šaltinių (kuriais grindžiamos, pavyzdžiui, skolinamos, dovanojamos lėšos) turėjimas / neturėjimas teismų praktikoje vertinamas tik kaip netiesioginis įrodymas dėl galimo lėšų perdavimo (neperdavimo), todėl šio įrodymo įtaka ginčytinoms aplinkybėms vertintina kartu su kitais byloje pateiktais duomenimis. LVAT praktikoje laikomasi pozicijos, kad tais atvejais, kai mokėtojas pasirenka lėšų suteikimo / gavimo grynaisiais pinigais būdą, būtent jam tenka įrodinėjimo našta realų lėšų perdavimą pagrįsti leistiniais ir tinkamais įrodymais (LVAT 2013-04-15 nutartis adm. byloje Nr. A-602-27/2013; 2015-12-28 nutartis adm. byloje Nr. A-1305-

602/2015; 2016-02-08 nutartis adm. byloje Nr. A-145-602/2016). Ginčo byloje nėra pateikta jokių objektyvių įrodymų apie realų skolinamų lėšų perdavimą Pareiškėjui.

Paminėtina ir tai, kad pagal Kauno AVMI surinktą informaciją matyti, kad Pareiškėjas 2009 metais yra gavęs 8676 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas, J. S. 7581 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas, J. S. – 11376 Lt nuomos pajamas iš UAB „S1“ (panašaus dydžio šios rūšies pajamas Pareiškėjas ir jo sutuoktinė yra gavę ir 2010 metais, patikrinimo akto 1–2 lentelės), kas rodo, kad tariamai skolinamos lėšos turėjo sudaryti ne mažą Pareiškėjo šeimos pajamų dalį, todėl neįtikėtina situacija, kai atliekant mokestinį patikrinimą (mokestinį tyrimą, operatyvų tikrinimą), kurio dalykas yra pajamų šaltinių vertinimas, mokėtojas neteikia paskolos raštelių, pagrindžiančių papildomus pajamų šaltinius, tikrinimo metu, o apie šių šaltinių buvimą prisimena jau po atlikto mokestinio patikrinimo. Paminėtina, kad 2009 m. pradžioje Kauno AVMI nustatė Pareiškėjo šeimos turėtą 70435 Lt likutį, o laikotarpio pabaigoje 19887 Lt likutį, 2009 metais Pareiškėjas kas mėnesį teikė paskolas (iš viso 35000 Lt) UAB „S1“, minėti duomenys rodo, jog Pareiškėjo šeimai 2009 metais nebuvo poreikio skolintis lėšas, nes laikotarpio pabaigoje pagal Kauno AVMI skaičiavimus Pareiškėjo šeima vis dar turėjo piniginių lėšų likutį. Pagal byloje pateiktą „Gyvenamojo namo, adresu: (duomenys neskelbtini), statybinių medžiagų įsigijimo išlaidų dokumentų suvestinę lentelę“ matyti, kad didžioji namo statybos išlaidų dalis tenka medinio namo rentinio įsigijimui, daliniai mokėjimai už rentinį pradėti atlikinėti 2010-03-29 (34528 Lt pagal 2010-03-29 kasos pajamų orderio kvitą EEF Nr. E1001, 21469,60 L pagal 2010-04-07 kasos pajamų orderio kvitą EEF Nr. 1002), tai yra praėjus daugiau nei 3 mėnesiams po tariamos paskolos gavimo 2009-12-21. Todėl, Komisijos vertinimu, aptartų aplinkybių visuma: pajamų šaltinius pagrindžiančių įrodymų pateikimas po atliktų kontrolės veiksmų, nustatyti prieštaravimai tarp paskolos davėjo ir paskolos gavėjo paaiškinimų, realaus lėšų perdavimo įrodymų nebuvimas, paskolos davėjas yra susijęs su Pareiškėjo giminaite asmeniniais santykiais, nesudaro pagrindo pripažinti, kad Pareiškėjo pateikti skolos rašteliai pagrindžia, kad 2009–2010 metais jis realiai iš paskolos rašteliuose nurodyto asmens yra gavęs 90000 Lt paskolų. Komisijos vertinimu, net ir ta aplinkybė, jog paskolos suteikimą posėdžio Komisijoje metu patvirtino P. B., įvertinus šio asmens mokesčių administratoriui pateiktų paaiškinimų turinį, paskolos davėjo ir Pareiškėjo giminaitės tarpusavio ryšius, taip pat kitas sprendime aptartas aplinkybes, nesudaro pagrindo pripažinti Pareiškėjo pozicijos dėl 90000 Lt skolinimosi įrodyta.

Įvertinusi ginčo bylos medžiagą, Komisija laikosi pozicijos, kad mokesčių administratorius tinkamai vertino faktines bylos aplinkybes, todėl Inspekcijos sprendimas tvirtintinas, o Pareiškėjo skundas atmestinas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-03-15 sprendimą Nr. 68-68.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršeliėnė

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosyliėnė